

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์
Participatory Learning and Affective Factors Learning Influence
on learning achievement in Participation of Social Workers
in Social Welfare Policy and Planning (SW 4243)

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีการศึกษา 2557

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์

Participatory Learning and Affective Factors Learning Influence
on learning achievement in Participation of Social Workers
in Social Welfare Policy and Planning (SW 4243)

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อภาษาไทย

ชื่อเรื่อง: การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์

ผู้วิจัย: ดร. ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ

สถาบัน: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีที่พิมพ์: 2558

สถานที่พิมพ์: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

แหล่งที่เก็บรายงานฉบับสมบูรณ์: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จำนวนหน้างานวิจัย: 92 หน้า

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะคิด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมุ่งมั่น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลิขสิทธิ์: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243) เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 79 คน โดยใช้เครื่องมือวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ แบบวัดการมีส่วนร่วมเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบวัดทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม มีค่าความเชื่อมั่น = .80, .89, .91 และ .88 ตามลำดับ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เก็บจากคะแนนผลการทดสอบวิชา SW 4243 ตอนปลายภาคสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียนโดยใช้

กระบวนการ กลุ่มและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน 4 ขั้นตอน สรุปดังนี้ *ขั้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์* ขั้นนี้ผู้เรียนระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาตามโจทย์ที่ผู้สอนเตรียมไว้ โดยใช้ประสบการณ์เดิมและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน *ขั้นการสะท้อนความคิดและการอภิปราย* ในขั้นนี้ผู้เรียนตั้งใจระดมความคิดเห็นกันด้วยเหตุผล และยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกส่วนมาก และมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน *ขั้นความคิดรวบยอด* ขั้นนี้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความรู้กัน สังเคราะห์ความรู้ได้ สรุปความคิดในเชิงนามธรรมและอธิบายได้อย่างเป็นรูปธรรม *และขั้นการประยุกต์ใช้* ขั้นนี้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความรู้กันมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในกลุ่ม นำมาตอบโจทย์ที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ได้อย่างสมเหตุสมผล

2. ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ ปัจจัยดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ถึงร้อยละ 45 แต่ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคมไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Research Title : Participatory Learning and Affective Factors Learning influence on Learning Achievement in the Subject of Participation of Social Workers in Social Welfare Policy and Planning

Researcher: Dr. Piyachat Klinsuwan

Institution: Huachiew Chalermprakiet University

Year of Publication: 2015

Publisher: Huachiew Chalermprakiet University

Sources: Huachiew Chalermprakiet University

No. of Pages: 92 pages

Keywords: attitude, achievement Motive, behavioral Intention, learning achievement

Copyright: Huachiew Chalermprakiet University

ABSTRACT

Participatory Learning and Affective Factors in Learning Influence Learning Achievement in Subject of “Participation of Social Workers in Social Welfare Policy and Planning” (SW 4243) was a classroom action research with the purposes to analyze participatory learning and Affective Factors Learning which influenced achievement learning in subject SW 4243. A samples of 79 students from Faculty of Social Work and Social Welfare learning in Subject of SW 4243. And collection of data using the research tools which the researcher had created and consisting of:

- 1) participatory learning technique scale reliability coefficient (alpha) of .80 and
- 2) affective Factors Learning, attitude toward studying of SW 4243 technique scale, achievement motive technique scale, and behavioral intention for social benefits technique scale with a reliability coefficient (alpha) of .89, .91, and .88, respectively, and
- 3) learning achievement in subject SW 4243 from score of the test in the final examination.

The research results were as follows.

1. Result of classroom action research was participatory learning of the students using group process, and existing student's experience in 4 steps. *The exchange of experience*: in this step the students were brainstorm to solve the problem prepared by the teacher using existing experience and exchanging ideas. *Discussion and reflective thinking*: in this step the students were brainstorm using reasons and accepting the ideas of the majority, and assigned clear responsibility. *Conclusive thoughts*: in this step the students were able to summarize the knowledge gained from the exchange, synthesize the knowledge, summarize the abstract ideas and explain them concretely. *Application*, in this final step the students were able to apply the knowledge gained from the exchange in solving the problem prepared by the teacher in a reasonable manner.

2. This research found that participatory learning, attitude toward learning SW 4243, and achievement motive influenced the achievement learning, and only the behavioral intention for social benefits did not influence the achievement learning.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243) ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และสำเร็จสมบูรณ์ไปได้ด้วยดีจาก ผศ.ดร. จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร ผศ.ดร.ภูษงค์ เสนานุช และ ดร.อารีนา เลิศแสนพร ที่กรุณาตรวจเครื่องมือในการวิจัย และ อ.นวลใย วัฒนกุล ที่คอยให้คำปรึกษาการทำวิจัยฉบับนี้ จึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้อนุเคราะห์กรอกแบบสอบถามและแบบวัดทุกฉบับ และหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจได้นำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนาวิธีสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และอาจนำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียนในรูปแบบอื่นๆ ต่อไป

ดร. ปิยฉัตร กลินสุวรรณ

อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามปฏิบัติการ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ทฤษฎีการเรียนรู้	11
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	15
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน	18
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
กรอบแนวคิดในการวิจัย	27
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	29
ขั้นตอนในการวิจัย	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
บทที่ 4 ผลการวิจัย	36
ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล	48
ผลการวิเคราะห์ระดับของตัวแปร	52
ผลการตรวจสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้น	54
ผลการทดสอบสมมติฐาน	59
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
สรุปผลการวิจัย	62
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	73
ประวัติย่อผู้วิจัย	92

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง ความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือวิจัย	33
2	เกณฑ์การแปลผลของตัวแปรที่ศึกษา	34
3	ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการส่งเสริมประสบการณ์	39
4	ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการสะท้อนความคิดและการอภิปรายผล	41
5	ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นความคิดรวบยอด	43
6	ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการประยุกต์ใช้	44
7	สรุปขั้นตอนการประชุมกลุ่มเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามแผนการเรียนการสอน	47
8	จำนวน ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยของเพศ อายุ และค่าใช้จ่ายของนักศึกษา	48
9	จำนวน ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยของความเชี่ยวชาญของผู้เรียนในการใช้อุปกรณ์และแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ	49
10	จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความมุ่งมั่นศึกษาต่อระดับปริญญาโทและประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์	51
11	การแปลผลระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243	52
12	การตรวจสอบการแจกแจงปกติของตัวแปร	55
13	ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ในระดับสูง (Multicollinearity) และความสัมพันธ์กันเอง (Autocorrelation) ของตัวแปรอิสระ	56
14	ผลการตรวจสอบความคลาดเคลื่อนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	57
15	การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	57
16	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นรายคู่ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	คำสัมประสิทธิ์การถดถอยของระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243 (โดยวิธี Enter)	59
18	คำสัมประสิทธิ์การถดถอยของระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243 (โดยวิธี Forward)	60

สารบัญรูปร่าง

ภาพที่	หน้า
1 เปรียบเทียบระหว่าง Bloom's Taxonomy (1956) กับ Anderson and Krathwohl's Taxonomy (2001)	14
2 กรอบแนวคิดการวิจัย “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243)	28

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษา โดยสรุป คือการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และในกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ สามารถประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน และการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง จากแนวคิดดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนขึ้นอยู่กับ การสร้างกระบวนการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นหลักสำคัญ

นักวิชาการศึกษาส่วนมากเชื่อว่า ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้ หากผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ซึ่งหมายถึงลักษณะเฉพาะทางร่างกาย ความคิด และความรู้สึกของผู้เรียนที่แสดงออกด้วยการรับรู้ ตอบสนอง และมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียน (Keefe. 1979: 4) หรือลักษณะและวิธีการต่างๆ ที่แต่ละบุคคลใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งแต่ละคนจะมีลักษณะของกระบวนการดังกล่าวแตกต่างกันไป เป็นผลทำให้บุคคลมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน (ประสาธ อิศรปริดา. 2547) เป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่สำคัญ นอกจากจะสร้างแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนแล้ว ยังช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ ด้วยเหตุนี้ รูปแบบการเรียนรู้จึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนอย่างมาก ผู้สอนจึงต้องปรับการเรียนการสอนให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้อย่างครบถ้วน และรอบด้าน ได้แก่ ความแตกต่างทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา (อารีย์ พันธมณี. 2546: 41) ดังนั้น ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนในปัจจุบันนี้ จึงไม่เน้นการบรรยายอย่างเดียว แต่ผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ผู้จัดการ ผู้ประสานและผู้กระตุ้นให้

ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รวมทั้งเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมของผู้เรียนและเน้นการสื่อสารแบบแนวราบ ผู้สอนจะแสดงบทบาทเป็นผู้เรียนรู้ไปพร้อมกับผู้ให้ความรู้และผู้ประเมินความรู้ไปพร้อมๆกัน

นอกจากนี้ แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังเน้นให้มีการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ ได้ และการวิจัยเป็นพื้นฐานในการเพิ่มคุณภาพของการเรียนการสอน โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสูง ต้องปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยเฉพาะรูปแบบการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี พบปัญหาความไม่ตั้งใจเรียนในกลุ่มที่มีปริมาณนักศึกษาจำนวนมาก สาเหตุของปัญหาที่เห็นชัดเจน คืออุปนิสัยของผู้เรียนที่มาจากการเลี้ยงดูและการเติบโตในยุคสังคมข่าวสาร ที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Communication Technology=ICT) แบบก้าวกระโดด ในขณะที่รูปแบบการจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน อาทิ การใช้อินเทอร์เน็ต อีเมล การส่งข้อความผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ Facebook My space และ Twitter และสาเหตุอีกประการหนึ่งคือ อาจมาจากผู้สอนใช้รูปแบบการสอนแบบเดิมๆ อาจเป็นแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ไม่อาจจะกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน สามารถเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาวิชาได้อย่างลึกซึ้ง ดังนั้นผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีสอน ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย โดยคำนึงถึงว่ากระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าการให้ความรู้ และผู้สอนมิใช่ผู้มอบความรู้อย่างเดียว แต่เป็นผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียนที่ต้องปรับวิธีเรียนด้วย (ประเสริฐผลิตผลการพิมพ์. 2551)

ผลการวิจัยที่ยืนยันว่าผู้สอนในมหาวิทยาลัยส่วนมากใช้รูปแบบการสอนแบบบรรยาย ได้แก่ ผลการวิจัยของ วิจิต สุรัตน์เรืองชัย และคณะ (2549: 105-118) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ใช้วิธีสอนแบบบรรยายมากที่สุด และตรงกับคำตอบของนิสิต ซึ่งอาจารย์และนิสิตได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ ควรพัฒนาการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ ซึ่งยังแยกย่อยออกไปหลายรูปแบบ รูปแบบที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับรูปแบบหนึ่งคือ รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning=PL) ซึ่ง Kolb (1984) มีแนวคิดที่ว่าส่วนหนึ่งของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมคือการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จากแนวคิดดังกล่าวนี้ Honey และ Mumford (1992: 1-6) นำมาประยุกต์ใช้ โดยให้ความสำคัญกับการแสวงหาความรู้จากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการฝึกฝนทักษะต่างๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี จึงกำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นทฤษฎีวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้น ประกอบด้วย 1) ขั้นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) หรือเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experience) 2) ขั้นการสะท้อนจากการสังเกต (Reflective Observation) หรือการสะท้อนความคิด/การอภิปรายผล (Reflection/Discussion) 3) ขั้นความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม (Abstract Conceptualization) หรือความคิดรวบยอด (Concept) และขั้นสุดท้าย 4) ขั้นการนำประสบการณ์มาปฏิบัติ (Active Experimentation) หรือ การประยุกต์ใช้ (Applied) สุภณิดา ปุสุรินทร์คำ (2551) สรุปวงจรการเรียนรู้ดังกล่าวว่า เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่ประกอบด้วย การเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม สำหรับการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process) หมายถึง การที่บุคคลมากกว่า 2 คน มีปฏิสัมพันธ์กันในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกัน Marram (1978: 154-161) แบ่งการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ระยะสร้างสัมพันธภาพ (initiating phase) ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ (Working Phase) และ ระยะที่ 3 ระยะสิ้นสุด (Final Phase)

การวิจัยโดยการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน จะได้ผลมากหรือน้อย วัตถุประสงค์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่วนหนึ่ง เป็นผลมาจากปัจจัยอื่นๆด้วยที่ส่งผลต่อการเรียน ในการวิจัยจึงควรศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมควบคู่กับปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อการเรียน ซึ่ง Bloom (1971a) เชื่อว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนประการแรกคือ ความรู้ความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยภายในของแต่ละบุคคลที่เป็นอัตมโนทัศน์ (Self-Concept) เช่น ทักษะคติ (Attitude) ต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) และความมุ่งมั่น (Behavioral Intention) ทำประโยชน์เพื่อสังคม เป็นต้น และปัจจัยประการสุดท้ายคือคุณภาพในการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสัมพันธ์กับปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับด้านสติปัญญา เช่น ทักษะคิดต่อการเรียน และความตั้งใจเรียน เป็นต้น (Anastasi. 1982: 148) จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วัตถุประสงค์ของการเรียนวิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243) เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสวัสดิการสังคม กระบวนการวางแผนนโยบายสวัสดิการสังคม บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการกำหนด แก้ไขและพัฒนา นโยบายสวัสดิการสังคม โดยเน้นที่ผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ในการนำความรู้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง จากวัตถุประสงค์ของวิชาดังกล่าวทำให้นเนื้อหาวิชาค่อนข้างมาก ดังนั้นในการจัดกระบวนการเรียนการสอน จึงต้องแบ่งสัดส่วนของรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ได้แก่ การเพิ่มเติมความรู้และประสบการณ์ใหม่ให้ผู้เรียน การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการสะท้อนความคิดและสามารถอธิบายได้ รู้จักสรุปเชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนเข้าด้วยกันเป็นความคิดรวบยอด และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับ เหล่านี้เป็นขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม ที่ต้องสอดแทรกทั้งทัศนคติ สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การเร่งเร้าและสร้างภาพในอนาคตให้ผู้เรียนมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม เป็นปัจจัยที่เป็นลักษณะภายในของผู้เรียนที่น่าจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนวิชาดังกล่าว สรุปเป็นคุณภาพในกระบวนการเรียนการสอน มาจากรูปแบบผู้เรียนรู้ของผู้เรียนส่วนหนึ่ง ที่เป็นความคิดและความรู้สึกของผู้เรียนที่ใช้ในการรับรู้ ตอบสนอง และมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนอย่างค่อนข้างคงที่ (Keefe. 1979a: 4) สามารถดึงออกมาเป็นศักยภาพของตนเองจนเกิดการเรียนรู้ ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนผ่านการแสดงออกทางความคิดที่พึงประสงค์ร่วมกัน (Interactive Learning Through Action) และอีกส่วนหนึ่งมาจากรูปแบบการสอนของผู้สอน ที่อาจเป็นปัจจัยจูงใจกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ แสดงออกมาให้สังเกตได้ชัดได้ ดังนั้นผู้สอนจะต้องเตรียมการและวางแผนกระบวนการเรียนการสอนอย่างระมัดระวัง ไปพร้อมๆกับการดำเนินการวิจัยเพื่อบูรณาการร่วมกัน และแน่นอนว่าในแต่ละขั้นตอนต้องกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน เพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิเคราะห์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคมที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา SW 4243

สมมติฐานการวิจัย

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือนักศึกษาปีที่ 4 จำนวน 98 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 79 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Samplings) เลือกนักศึกษาปีที่ 4 ที่เข้าเรียนวิชา SW 4243 อย่างสม่ำเสมอ

2. ตัวแปรที่ศึกษามี 5 ตัวแปร ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243 2) ทักษะคิด (Attitude) ต่อวิชา SW 4243 3) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) และ 4) ความมุ่งมั่น (Behavioral Intention) ทำประโยชน์เพื่อสังคม และตัวแปรตาม 1 ตัวแปร คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) วิชา SW 4243

3. เวลาในการทำการวิจัยใช้เวลา 8 เดือน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2557 – มีนาคม 2558 ซึ่งเป็นช่วงเวลาในการเรียนการสอนวิชา SW 4243 ของเทอมที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยแบ่งช่วงเวลาของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในชั้นเรียน 4 เดือน ใช้เวลาประมวลผลและสรุปรายงานการวิจัย 3 เดือน

นิยามปฏิบัติการ

1. ผู้สอน (Teacher) หมายถึง อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สอนวิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243)

2. ผู้เรียน (Learner) หมายถึง นักศึกษาปีที่ 4 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา SW 4243 ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557

3. วิชา SW 4243 (Participation of Social Workers in Social Welfare Policy and Planning) หมายถึง วิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ และเป็นวิชาเลือกเสรี ที่มีการเรียนการสอนในเทอม 1 ปีการศึกษา 2557 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

4. กระบวนการเรียนการสอน (Process of Learning) หมายถึง ขั้นตอนในการจัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในรายวิชา รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สื่อ และวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น

5. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning=PL) หมายถึง การเรียนการสอนที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจเลือกบทเรียนที่ต้องการเรียนรู้ในลักษณะกลุ่ม หรือศึกษาด้วยตนเอง ผู้เรียนจะร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ได้รับการฝึกปฏิบัติ มีการวางแผนการทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการใช้ประสบการณ์ (Experience) ขั้นการสะท้อนความคิด/การอภิปรายผล (Reflection/Discussion) ขั้นความคิดรวบยอด (Concept) และ ขั้นการประยุกต์ใช้ (Application)

ในการวิจัยนี้ วัตถุประสงค์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243 ของผู้เรียน วัตถุประสงค์การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเรียนวิชา SW4243 ใน 4 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการใช้ประสบการณ์ (Experience) หมายถึง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเนื้อหาวิชา SW 4243 ที่ผู้เรียนสนใจ สามารถคิดทบทวนเชื่อมโยงทั้งความรู้เดิมและสิ่งที่ผู้สอนเพิ่มเติมเป็นความรู้ใหม่มาวิเคราะห์ในกรณีศึกษาหรือการดูวีดิทัศน์ สามารถตอบคำถามของผู้สอนโดยใช้ประสบการณ์เดิมของตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากความจำและประสบการณ์เดิม

5.2 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการสะท้อนความคิด/การอภิปรายผล (Reflection/Discussion) หมายถึง ผู้เรียนสามารถสะท้อนความคิดของตนเอง ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการใช้ประสบการณ์เดิมมาใช้ตอบคำถามที่ผู้สอนเตรียมให้กลุ่มการเรียนรู้ได้ร่วมกันคิด กล่าวแสดงความคิดเห็น รู้จักใช้เหตุผลมาโต้แย้งกับผู้เรียนด้วยกันทั้งในการประชุมกลุ่มการเรียนรู้และกับผู้สอนระหว่างการเรียนการสอน

5.3 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นความคิดรวบยอด (Concept) หมายถึง ผู้เรียนสามารถสรุปความในเนื้อหาวิชาและประเด็นสำคัญ เป็นผลจากรู้จักใช้เหตุผล การมีสมาธิและการตั้งใจเรียน ทำให้จดจำได้ จนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน

5.4 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการประยุกต์ใช้ (Application) หมายถึง ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการเรียนการสอนและการร่วมกันระดมความคิดกันในการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ จนนำความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ต่าง ๆ มาอธิบายให้เพื่อนเข้าใจ เมื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน จะเกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น สามารถใช้เป็นแนวคำตอบในเรื่องการกำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมได้อย่างสมเหตุสมผล และสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่นๆอีกด้วย

6. กลุ่มการเรียนรู้ (Learning Group) หมายถึง กลุ่มกิจกรรมในช่วงเวลาเรียนวิชา SW 4243 ซึ่งประกอบด้วยผู้เรียนเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมย่อยๆ หลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีหน้าที่รวบรวมความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มมาตอบคำถามตามโจทย์ที่ผู้สอนตั้งขึ้น สำหรับการวิจัยนี้แบ่งกลุ่มการเรียนรู้ออกเป็น 10 กลุ่มๆ ละ 8-12 คน โดยใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน

7. เทคนิคกระบวนการกลุ่ม (Process Group techniques) หมายถึง กลวิธีที่ผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการกลุ่ม 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ระยะสร้างสัมพันธภาพ (Initiating Phase) คือ ทำความรู้จัก และแบ่งงานกันทำ ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ (Working Phase) คือ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาร่วมกัน และระยะที่ 3 ระยะสิ้นสุด (Final Phase) คือ การหาข้อสรุปและอภิปรายร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมครบถ้วน 4 ชั้น ได้แก่ 1) ชั้นการใช้ประสบการณ์ (Experience) 2) ชั้นการสะท้อนความคิด/การอภิปรายผล (Reflection/Discussion) 3) ชั้นความคิดรวบยอด (Concept) และ 4) ชั้นการประยุกต์ใช้ (Application)

8. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน (Factors Affective Learning) หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่เป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในของบุคคลที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ หากมีปริมาณของคุณลักษณะภายในมาก จะส่งผลให้บุคคลนั้นประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการวิจัยนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่

8.1 ทักษะคติต่อการเรียนวิชา SW 4243 (Attitude toward Learning SW 4243) หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ ในทางยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งส่งผลทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมไปตามความรู้สึกและความคิดเห็นนั้นๆ

ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ 1) ด้านความรู้สึก (The Affective Component) 2) ด้านความรู้ (The Cognitive Component) และ 3) ด้านแนวโน้มแสดงพฤติกรรม (The Behavioral Component) มีความหมายดังนี้

8.1.1 ทศนคติด้านความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนในเชิงบวกและลบต่อการเรียนวิชา SW 4243 ในเชิงบวก เป็นความรู้สึกชอบ สนใจ พร้อมทั้งจะเรียน และเป็นวิชาที่เข้าใจง่าย สำหรับในเชิงลบ รู้สึกไม่ชอบ เบื่อหน่าย อายากหลีกเลี่ยง และรู้สึกว่าป็นวิชาที่เข้าใจยาก

8.1.2 ทศนคติด้านความรู้ หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนวิชา SW 4243 เกี่ยวกับประโยชน์และความจำเป็นทั้งในเชิงบวกและลบ ในเชิงบวก เป็นความรู้สึกเชื่อมั่นว่าวิชาดังกล่าวเป็นเรื่องที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เมื่อเข้าใจแล้วจะเป็นความรู้ที่เ็นประโยชน์สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ หากไม่ได้เรียนวิชานี้้อาจจะมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะกำหนดนโยบายและวางแผนสวัสดิการสังคม จึงจำเป็นต้องเรียนและศึกษาอย่างกว้างขวาง สำหรับในเชิงลบ จะมีลักษณะตรงข้าม

8.1.3 ทศนคติด้านแนวโน้มแสดงพฤติกรรม หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่มุ่งมั่นหรือพร้อมที่แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในเชิงบวกและลบต่อสิ่งที่เชื่อว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ในเชิงบวกมีความรู้สึกมุ่งมั่นว่าหากตั้งใจเรียนวิชา SW 4243 ตนเองจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการทำงานเพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนสวัสดิการสังคม นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ และเป็นความรู้พื้นฐานในการเรียนต่อระดับปริญญาโทอีกด้วย สำหรับในเชิงลบ จะมีลักษณะตรงข้าม

8.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึง ลักษณะภายในของบุคคลที่ต้องการบรรลุความสำเร็จ หรือได้รับผลดีเลิศในสิ่งที่คาดหวัง เป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมมุ่งมั่นที่จะบรรลุความสำเร็จหรือได้รับผลดีเลิศตามมาตรฐานที่บุคคลนั้นได้ใน 3 องค์ประกอบคือ 1) มุ่งแข่งขันและปรับปรุงตนเอง 2) อดทนต่อความล้มเหลว และ 3) คำนึงถึงความสำเร็จ

สำหรับการวิจัยนี้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง คุณลักษณะภายในของผู้เรียนที่มีต่อวิชา SW 4243 หากมีปริมาณมาก จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนมุ่งมั่น และคาดหวังว่าจะได้รับการเรียนดีเลิศใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

8.2.1 ด้านมุ่งแข่งขันและปรับปรุงตนเอง หมายถึง ความเชื่อมั่นของผู้เรียนว่าหากได้ปรับปรุงตนเองตลอดเวลา ได้แข่งขันกับคนที่เก่งกว่า จะทำให้ตนเองมีความสามารถเพิ่มขึ้น และวิชา SW 4243 เป็นวิชาที่ยากแต่เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน เชื่อว่าความสำเร็จในการเรียนขึ้นอยู่กับสมาธิและความตั้งใจของตนเอง แม้ว่าการทดสอบอาจได้คะแนนน้อย แต่ก็พยายามต่อไป

8.2.2 ด้านความอดทนต่อความล้มเหลว หมายถึง ความเชื่อมั่นของผู้เรียนว่าต้องใช้ความอดทนในการเรียนอย่างมาก ทั้งการถูกเอาเปรียบจากเพื่อนที่ไม่ช่วยทำรายงาน จะใช้ความอดทน เพื่อครั้งต่อไปจะเลือกเพื่อนที่มีความรับผิดชอบช่วยกันทำรายงาน มีกำลังใจและคาดหวังว่าจะได้ผลการเรียนที่ดี แม้ว่าบางครั้งผลการทดสอบในวิชา SW 4243 จะได้คะแนนน้อยก็ตาม ก็จะค้นคว้าหาความรู้ต่อไป และฟังความคิดเห็นของคนอื่น เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนให้ดียิ่งขึ้น

8.2.3 ด้านคำนึงถึงความสำเร็จ หมายถึง ความเชื่อมั่นของผู้เรียนว่า ผลการเรียนดีเยี่ยมหรือได้คะแนนสูงในวิชา SW 4243 คือความสำเร็จในการเรียน เชื่อว่ายิ่งมีความพยายามสนใจเรียนมากเท่าไร จะประสบความสำเร็จมากขึ้นเท่านั้น การเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นอาจมาจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และเชื่อมั่นว่าในอนาคต ผลของความพยายามจะทำให้ตนเองเป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่ดี

8.3 ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม (Behavioral Intention for Social Benefit) หมายถึง ลักษณะภายในของบุคคลที่เกี่ยวกับการมีจิตบริการหรือจิตสาธารณะ (Service Mind) มีความตั้งใจช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาและเดือดร้อนในสังคม โดยมุ่งมั่นเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ในชุมชนและสังคม มี 3 องค์ประกอบคือ 1) มุ่งมั่นรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 2) มุ่งมั่นช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในสังคม และ 3) มุ่งมั่นร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

สำหรับการวิจัยนี้ ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม หมายถึงคุณลักษณะของผู้ที่มีจิตบริการ ช่วยเหลือเพื่อนที่เดือดร้อน มีน้ำใจกับอาจารย์ และมุ่งมั่นเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย และชุมชน ใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

8.3.1 มุ่งมั่นรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม หมายถึง ผู้เรียนที่มุ่งมั่นรับผิดชอบต่อตนเองและมหาวิทยาลัยในฐานะนักศึกษา โดยปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย รู้จักแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่ออาจารย์

และเพื่อน เต็มใจช่วยเหลือโดยไม่คิดว่าถูกเอาเปรียบ

8.3.2 มุ่งมั่นช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในสังคม หมายถึง ผู้เรียนที่มีจิตบริการหรือจิตสาธารณะ มุ่งมั่นช่วยเหลือผู้ที่มีความเดือดร้อนในสังคมด้วยความเคยชิน โดยไม่คิดว่าตนเองจะลำบาก แสดงน้ำใจกับผู้อื่นโดยไม่รังรอหรือหรือหวั่นกลัวต่อผลร้ายที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง

8.3.3 มุ่งมั่นร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หมายถึง ผู้เรียนที่มีจิตบริการหรือจิตสาธารณะ มุ่งมั่นทำประโยชน์ต่อส่วนร่วม ชุมชน และสังคม ด้วยความภาคภูมิใจ

9. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) หมายถึง ผลการเรียนของผู้เรียน วิชา SW 4243 วัดได้จากผลรวมของคะแนนการทดสอบเมื่อสิ้นสุดปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

10. รูปแบบการเรียนรู้ (Learning style) หมายถึง ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะของความคิด และความรู้สึกของผู้เรียนที่แสดงออกด้วยการรับรู้ ตอบสนอง และมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนอย่างค่อนข้างคงที่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางทำให้นักวิชาการได้คิดค้นวิธีการสอนในรูปแบบอื่น ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ การวิจัยรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสามารถบูรณาการการเรียนการสอนในวิชาอื่นๆ ที่ผู้สอนสามารถหาสิ่งสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาที่เรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคมอย่างมีเป้าหมายในชีวิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243) มีหัวข้อสำคัญดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory)
2. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning=PL)
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน (Factors Affecting Learning)
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาระสำคัญโดยสรุป มีดังต่อไปนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory)

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่บุคคลได้พยายามปรับพฤติกรรมของตน เพื่อเข้ากับสภาพแวดล้อมตามสถานการณ์ต่างๆจนสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่แต่ละบุคคลได้ตั้งไว้ (Pressey, Robinson and Horrock. 1959) และเป็นกระบวนการทั้งด้านสมรรถภาพ ทักษะและทัศนคติที่คนเราได้รับตั้งแต่เป็นทารก จนเป็นผู้ใหญ่ กระบวนการเรียนรู้จึงเป็นส่วนสำคัญของความสามารถของคนเรา มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวว่า “การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม” ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนั้นมาจากการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เป็นการจัดระบบประสบการณ์เดิมที่หลากหลายใหม่ที่มีผลต่อการเรียนรู้ (วารินทร์ รัศมีพรหม. 2542 : 152) และทฤษฎีการเรียนรู้คือความรู้ที่สามารถอธิบายพรรณนา ทำนายปรากฏการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แสวงหาความรู้ที่เหมาะสมกับศาสตร์แต่ละสาขาที่ได้รับการยอมรับว่าเชื่อถือได้และสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ (ทีศนา แคมณี. 2555: 475)

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญในการออกแบบการเรียนการสอน เนื่องจากทฤษฎีการเรียนรู้ถูกสร้างขึ้นจากพื้นฐานของแนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติการเรียนรู้ของบุคคล ซึ่งทฤษฎีในกลุ่มพฤติกรรมนิยม ได้นิยามการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เน้นองค์ประกอบที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น ทฤษฎีการเชื่อมโยง (Thorndike's Connectionism Theory) ของ Thorndike (1906) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกาที่มีแนวคิดเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยมีหลักพื้นฐานว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่มักจะออกมาในรูปแบบต่างๆ หลายรูปแบบ โดยการลองผิดลองถูก (Trial and Error) จนกว่าจะพบรูปแบบที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด เขาได้ทำการทดลองโดยการนำแมวไปขังไว้ในกรงที่สร้างขึ้น แล้วนำปลาไปวางล่อไว้นอกกรงให้ห่างพอที่แมวจะใช้เท้ายื่นออกจากกรงไปหยิบปลาได้ และพบว่าแมวพยายามใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อจะออกไปจากกรงหลายวิธี จนในที่สุดมันสามารถใช้เท้าของมันไปเหยียบถูกคานไม้โดยบังเอิญ ทำให้ประตูเปิดออก หลังจากการทดลองซ้ำ แมวตัวเดิมสามารถใช้เวลาในการเปิดกรงได้เร็วขึ้น Thorndike อธิบายว่า แมวแสดงพฤติกรรมแก้ปัญหาออกมาเป็นปฏิกริยาของการตอบสนองจากการลองผิดลองถูก เมื่อแมวเปิดกรงได้เร็วขึ้นจากการทดลองซ้ำๆ เป็นการแสดงว่า แมวรู้จักสร้างตัวเชื่อมขึ้นระหว่างคานไม้กับการกดคานไม้ จากคำอธิบาย Thorndike ได้สร้างกฎขึ้นมา 3 ข้อคือ 1) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) หมายถึงการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ 2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) หมายถึง การกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี หากไม่ได้ฝึกฝนซ้ำ การเรียนรู้นั้นจะไม่คงทนและอาจจะลืมได้ 3) กฎแห่งผล (Law of Effect) หมายถึงการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนองในลักษณะที่ผู้เรียนพอใจ เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป การได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike สามารถนำไปประยุกต์ไปใช้ในการเรียนการสอนได้ ดังนี้ (สมจิต จันทรฉาย. 2557)

- 1) ผู้สอนต้องสำรวจว่าผู้เรียนมีความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจและมีความรู้พื้นฐานเดิมที่พร้อมในการเรียนรู้หรือไม่ เพื่อหาวิธีการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน
- 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลองถูกลองผิด เพื่อหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้เมื่อค้นพบวิธีการแก้ปัญหา และฝึกฝนสิ่งที่เรียนรู้แล้วอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดทักษะในสิ่งนั้น

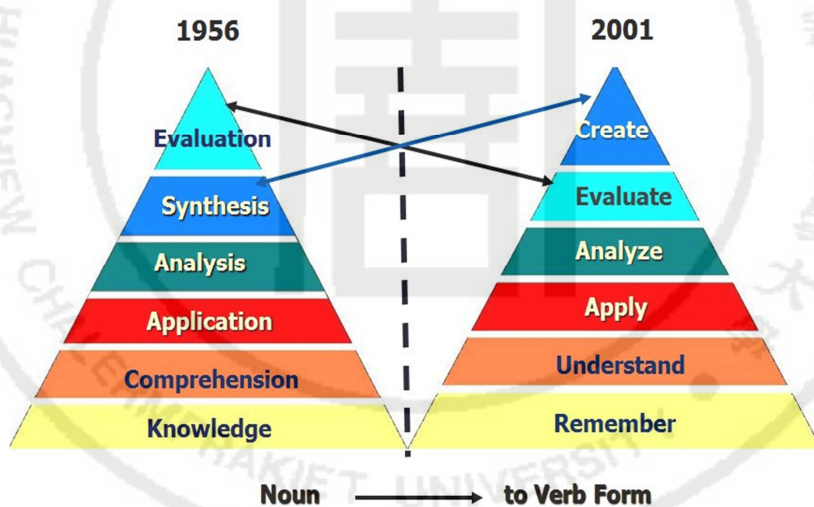
3) ค้นหาว่าผลที่ผู้เรียนพึงพอใจมีอะไรบ้าง เพื่อใช้เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้หรือแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก

จะเห็นว่าการนำทฤษฎีการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการเรียนการสอนนั้น จะต้องวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนไปพร้อมกันอย่างเหมาะสม เป็นกระบวนการที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การสอนจึงไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามยถากรรม แต่เป็นการเน้นบทบาทของผู้เรียนหรือบทบาทของผู้สอนเป็นบทบาทนำในการเรียนการสอน ปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอนมี 3 ปัจจัย คือ 1) ลักษณะของผู้เรียน 2) กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ 3) ปัจจัยแวดล้อมของการเรียนรู้ ปัจจัยหลักทั้งสามปัจจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผลการเรียนรู้ประเภทใดก็ได้ สำหรับกระบวนการเรียนการสอนที่นิยมใช้มี 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นนำ (Introduction) ชั้นสอน (Body) ชั้นสรุป (Conclusion) และชั้นประเมินผล (Assessment) หลักการดังกล่าวถูกนำมาวิเคราะห์เป็นรูปแบบของกระบวนการเรียนการสอนตามบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งแบ่งได้ 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 ผู้เรียนเป็นฝ่ายริเริ่มหรือมีบทบาทนำ โดยผู้เรียนเป็นผู้สืบค้นและพบความรู้ด้วยตนเอง (Exploratory) หรือรูปแบบที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Student-Center Method) รูปแบบที่ 2 เป็นแบบที่ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทนำในการเรียนการสอน โดยให้การอธิบายให้แก่ผู้เรียน (Expository) หรือเรียกว่าครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Teacher Center Method) รูปแบบที่ 3 เป็นแบบที่ผู้สอนและผู้เรียนมีบทบาทร่วมกันในการเรียนการสอน (Smith and Ragan. 2005: 3, 114-114, 125-126) ในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการเน้นรูปแบบที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Center Method)

รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Center Method)

รูปแบบการเรียนรู้เป็นลักษณะเฉพาะทางร่างกาย ความคิด และความรู้สึกของผู้เรียนที่แสดงออกด้วยการรับรู้ ตอบสนองและมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียน (Keefe. 1979: 4) เป็นลักษณะหรือรูปแบบและวิธีการต่างๆ ที่แต่ละบุคคลใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งแต่ละคนจะมีลักษณะของกระบวนการดังกล่าวแตกต่างกันไป เป็นผลทำให้บุคคลมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน (ประสาธ อิศรปริดา. 2547) จากสองความหมายดังกล่าว จะเห็นว่าความหมายแรกเป็นลักษณะหรือการแสดงออกของผู้เรียนที่เกิดการเรียนรู้ แต่ความหมายที่สองเป็นวิธีการที่ผู้สอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จึงอาจสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้เป็นปฏิสัมพันธ์

ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนและผู้เรียน จนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (1956) นักศึกษาชาวอเมริกันเชื่อว่าการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้เรียนต้องเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกันทั้ง สติปัญญา ร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะกระบวนการเรียนด้าน สติปัญญา Bloom (1956) ได้แบ่งระดับของการเรียนรู้ออกเป็น 6 ระดับ (Bloom. 1956: 6-9) ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ความเข้าใจ (Comprehensive) 3) การนำไปใช้ (Apply) 4) การวิเคราะห์ (Analysis) 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) และ 6) การประเมินผล (Evaluation) ต่อมา Anderson and Krathwohl (2001: 67-68) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของ Bloom's Taxonomy (1956) เป็น Anderson and Krathwohl's Taxonomy (2001) ได้เปลี่ยนจากคำนาม เป็นคำกริยา 6 ระดับ ได้แก่ 1) จำ (Remember) 2) เข้าใจ (Understanding) 3) ประยุกต์ใช้ (Apply) 4) วิเคราะห์ (Analyze) 5) ประเมิน (Evaluate) และ 6) สร้างสรรค์ (Create) ตามรูปภาพที่ 1

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบระหว่าง Bloom's Taxonomy (1956) กับ Anderson and Krathwohl's Taxonomy (2001)

จากรูปภาพที่ 1 Anderson and Krathwohl's Taxonomy (2001) ได้สลับสติปัญญาขั้นสุดท้ายของ Bloom's Taxonomy (1956) จากการประเมินผล (Evaluation) เป็น การสร้างสรรค์ (Create) เพื่อเน้นให้เข้าใจว่า สุดยอดของสติปัญญาน่าจะเป็นการสร้างสรรค

การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น (Hunt. 1981: 647) อีกทั้งเป็นตัวกำหนดยุทธศาสตร์ในการสอนของผู้สอน (Smith and Renzulli. 1984: 45) และแน่นอนว่า เมื่อใดที่ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนมีความถนัดและสนใจวิธีการเรียนการสอนแบบใด เป็นวิธีที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้มากเท่าไร ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากเท่านั้น และจะมีความสุขในการเรียนมากขึ้น เท่ากับเป็นการส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียนอีกด้วย (Felder and Henriques. 1995: 21-31)

อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered Method) มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นรูปแบบที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้คือรูปแบบหนึ่งคือ *การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning=PL)*

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning=PL)

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning=PL) ประกอบด้วย 2 ลักษณะสำคัญ คือ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (สุภณิดา ปุสุรินทร์คำ. 2551)

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experimental Learning Model) ถูกคิดค้นขึ้นโดย Kolb (1984: 27-49) เขาอธิบายว่ากระบวนการเรียนรู้นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบสองส่วน คือองค์ประกอบด้านความคิดและด้านการปฏิบัติ จะเป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการแสวงหาความรู้ เนื่องจากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการแสวงหาความรู้ การปฏิบัติหรือลงมือทำการฝึกฝนทักษะต่างๆ เพิ่มขึ้น และประสบการณ์เดิมที่เคยพลาดจะย้ำเตือนไม่ให้พลาดซ้ำสองได้อีก นับว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์ทำให้ผู้เรียนปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ การเรียนรู้จากประสบการณ์แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) หรือเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experience) 2) ขั้นการสะท้อนจากการสังเกต (Reflective Observation) หรือการสะท้อนความคิด/การอภิปรายผล (Reflection/Discussion) 3) ขั้นความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม (Abstract Conceptualization)

หรือความคิดรวบยอด (Concept) และสุดท้ายคือ 4) ขั้นการนำประสบการณ์มาปฏิบัติ (Active Experimentation) หรือ การประยุกต์ใช้ (Applied) มีสาระสำคัญโดยสังเขป ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experience)

ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ของตนเอง พร้อมกับการลงมือปฏิบัติไปในเวลาเดียวกัน ดังนั้นในการเรียนการสอน ผู้สอนต้องจัดให้มีกิจกรรมควบคู่กับการเรียนการสอน โดยผู้เรียนทำหน้าที่เป็นนักกิจกรรม (Activist) ที่สมบูรณ์แบบคือใช้ประสบการณ์เดิม และเพิ่มเติมประสบการณ์ใหม่ๆไปพร้อมกัน หรือการลองผิดลองถูก ด้วยการระดมความคิดแก้ปัญหา ร่วมกับผู้อื่น กิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น การแข่งขันตอบปัญหา การทำงานเป็นทีม และการเล่นเกม เป็นต้น ในขั้นตอนนี้ ทำให้ผู้เรียนรับรู้ว่าคุณใช้ประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อม รู้จักการสังเกต คิดไตร่ตรองเรื่องราว ปรากฏการณ์ และสภาพแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน จนสามารถเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในชีวิต กระตุ้นให้รู้สึกกระตือรือร้นแสวงหาความรู้ต่อไป กิจกรรมเหล่านี้จะเพิ่มทักษะตามมุมมองที่ผู้เรียนค้นพบ ผสมผสานกับแนวคิดที่แตกต่างของผู้อื่น ผลของการเรียนรู้จะสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและผู้ร่วมคิด ความสุขในการเรียนรู้จะเกิดขึ้นไปพร้อมกับความภาคภูมิใจร่วมกัน

ขั้นตอนที่สอง การสะท้อนความคิด/การอภิปรายผล (Reflection/Discussion)

เป็นขั้นตอนของการสะท้อนความคิด (Reflection) ของผู้เรียน วัตถุประสงค์จากการสังเกตผู้เรียน แสดงความคิดเห็นออกมาเป็นคำพูดทั้งเชิงสนับสนุนและขัดแย้ง ทั้งการวิเคราะห์และข้อสรุปในสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยมีเหตุผลมาอธิบายประกอบ สะท้อนให้เห็นถึงความคิดและการเชื่อมโยงความคิด ที่ได้บูรณาการออกมาเป็นหนึ่งเดียว ผ่านการอภิปรายผล (Discussion) นอกจากจะขยายความคิดของผู้เรียนให้มองในแง่มุมอื่นเพิ่มขึ้น ยังเพิ่มทักษะของการเจรจาต่อรอง นับว่าเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ข้อสงสัยและสิ่งที่แก้ไขไม่ได้จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะสืบค้นหาข้อเท็จจริงและความรู้อื่นๆให้กว้างขวางออกไป ต่างจากรูปแบบที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (Teacher Centered Method) ผู้สอนจะใช้การบรรยาย การสาธิต และสรุปความรู้ต่างๆ อย่างชัดเจน โดยปราศจากการโต้แย้ง ผู้เรียนจะยึดผู้สอนเป็นแหล่งความรู้ โดยไม่สนใจหาความรู้อื่นเพิ่มเติม นักวิชาการหลายคนเชื่อว่า เป็นการปิดกั้นและจำกัดความคิดของผู้เรียนไว้ในกรอบที่ผู้สอนกำหนดไว้ จนไม่เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่สาม ความคิดรวบยอด (Concept) หรือการสรุปความอย่างเป็นนามธรรม (Abstract Conceptualization)

ความคิดรวบยอด หมายถึง ภาพในใจหรือแบบของความคิดที่เป็นตัวแทนสิ่งของทั้งประเภท (พจนานุกรมแปลภาษา. ม.ป.ป) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุดและความคิดรวบยอดที่ได้จะเป็นข้อมูล ที่เกิดจากผู้เรียนช่วยกันพิจารณาไตร่ตรอง และหาข้อสรุปที่เป็นหลักการไว้ เรียกความคิดรวบยอดนี้ว่า การสรุปความอย่างเป็นนามธรรม (Abstract Conceptualization) โดย อังอิงทฤษฎี ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมาก

ขั้นตอนที่สี่ การประยุกต์ใช้ (Application) เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากการใช้ความคิดรวบยอด เป็นความท้าทายให้นำผลการเรียนรู้มาใช้ในการปฏิบัติ ตามความคิดความเข้าใจของผู้เรียน ขั้นนี้ผู้สอนต้องให้โอกาสผู้เรียนได้เลือกปฏิบัติตามความสนใจและความถนัดของตนเอง ผู้สอนมีหน้าที่จัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกและศึกษาขั้นตอนการทำงานที่นำไปสู่แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของตนเองต่อไป ผู้สอนต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการใช้ความรู้และทักษะได้อย่างเต็มที่ การประเมินผลการเรียนการสอนในขั้นนี้ เน้นการแสดงความรู้ความเข้าใจออกมาอย่างเต็มที่ของผู้เรียนมากกว่าการคาดหวังคุณภาพของผลงาน เป็นขั้นที่ให้โอกาสผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ทักษะ และความสามารถในภาพรวมออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง

อย่างไรก็ตามผู้สอนต้องคำนึงเสมอว่า ไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ใดที่ดีที่สุด และเหมาะสมกับผู้เรียนที่สุด ขึ้นอยู่กับผู้สอนใช้รูปแบบการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงไร โดยไม่ยึดอัดและมีความเครียดทั้งผู้สอนและผู้เรียน แม้ว่าจะจะเป็นรูปแบบที่ทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆขึ้นก็ตาม และประการสำคัญ เพื่อป้องกันมิให้ผู้สอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่ครบถ้วนใน 4 ขั้นตอน เนื่องจากข้อจำกัดของเนื้อหาและเวลา ดังนั้นวิธีที่ดีที่สุดคือ ผู้สอนต้องวางแผนการสอนล่วงหน้าให้ครบทุกสัปดาห์อย่างสมบูรณ์ และหมั่นทบทวนตรวจสอบความเหมาะสมทั้งเนื้อหา วิธีการสอน กิจกรรมและเวลาทุกครั้งหรือทุกขั้นตอน

2. การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มของ Marram (1978: 154-161) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ

ได้แก่

ระยะที่ 1 ระยะสร้างสัมพันธภาพ (Initiating Phase) คือทำความรู้จัก และแบ่งงานกันทำ

ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ (Working Phase) คือ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาพร้อมกัน

ระยะที่ 3 ระยะสิ้นสุด (Final Phase) คือ การหาข้อสรุปและอภิปรายพร้อมกัน

ระยะสิ้นสุดเป็นการสรุป 2 ระยะของกระบวนการกลุ่มเข้าไว้ ทั้ง 3 ระยะเป็นเรื่องที่ผสมผสานกันอยู่ในตัวเองของการเรียนรู้ เนื่องจากระยะแรก ผู้เรียนจะใช้เวลาน้อยมากในการทำ ความรู้จักกันเพื่อสร้างสัมพันธภาพ แต่จะทำงานร่วมกันทันที ระหว่างการทำงานจะมีบรรยากาศผ่อนคลาย และจะเพิ่มความตึงเครียดขึ้นเป็นระยะๆตามลักษณะของเนื้อหาที่ต้องใช้ความคิดร่วมกัน โดยจะคิดวิเคราะห์ หาข้อสรุปพร้อมกับการสังเกตและเรียนรู้พฤติกรรมของเพื่อนแต่ละคนตามความรู้สึก ไปพร้อมๆกันกับแสดงความคิดเห็น จนได้ข้อสรุปพร้อมกัน เป็นระยะสิ้นสุดและมีการอภิปรายพร้อมกัน ผู้เรียนจะได้เรียนรู้กันเองตามธรรมชาติ แต่ผู้สอนจะจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตามแนวคิดของ Kolb (1984: 27-49)

รูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experimental Learning Model) ของ Kolb (1984: 27-49) เน้นว่าประสบการณ์เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการแสวงหาความรู้เพิ่มขึ้น เป็นรูปแบบที่ใช้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ผสมผสานกับการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม จึงน่าจะเหมาะสมกับวิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243) เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์เดิมและผู้สอนเพิ่มเติมความรู้และประสบการณ์ใหม่ผสมผสานกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเข้าไว้ ซึ่งไม่ใช่การเรียนเนื้อหาหลายๆ ที่อาจสร้างความเบื่อหน่ายให้กับผู้เรียนได้ หากแต่เป็นกิจกรรมกลุ่มที่ฝึกให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหาตนเอง เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ใหม่ให้ผู้เรียนได้รู้จักการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในรายวิชาดังกล่าว ผลของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ร่วมกับ ทศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม เป็นปัจจัยภายในของผู้เรียน หากมีในปริมาณมาก อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา SW 4243 จึงควรศึกษาเพื่อให้เข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนโดยสังเขป ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน (Factors Affecting Learning) หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่เป็นคุณลักษณะภายในตัวบุคคลที่เป็นแรงผลักดันให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ได้ดี หากบุคคลมีคุณลักษณะ

ภายในเป็นปริมาณมาก จะเป็นปัจจัยส่งผลให้บุคคลนั้นประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อารี พันธมณี (2546) กล่าวว่า ปัจจัยภายในของบุคคลเป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง เช่น ความต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด และทัศนคติของแต่ละบุคคล ต่างจากปัจจัยภายนอก เช่น สิ่งของหรือเกียรติยศ เงินเดือน ปริญญาบัตร รางวัล การแข่งขัน คำชมเชย ความก้าวหน้า และการติเตียน เป็นต้น ที่ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมายและปัจจัยเหล่านี้เป็นแรงจูงใจภายนอกที่เป็นสิ่งเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมายนั้น เมื่อไม่มีสิ่งเหล่านี้ พฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมายก็จะหมดไป ต่างจากปัจจัยภายในของบุคคลที่มีความมั่นคงและอยู่ได้นานกว่า เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากตัวของบุคคลเอง ในการวิจัยนี้ ปัจจัยภายในเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ได้แก่ ทัศนคติต่อการเรียน

ทัศนคติต่อการเรียน

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดของบุคคลในเชิงบวกและเชิงลบที่มีต่อบุคคลอื่น สิ่งมีชีวิต วัตถุ สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่อยู่รอบตัว (Petty and Cacioppo. 1981: 7) อาจยอมรับหรือปฏิเสธ และมีแนวโน้มว่าบุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมตามความรู้สึกและความคิดอย่างสอดคล้องกัน (Norman. 1971: 71) ซึ่งไม่ได้มีมาตั้งแต่เกิด แต่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ (Shringley. 1983: 425-442) จาก 3 ความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า เป็นความหมายของทัศนคติทางความรู้สึก ความรู้ และพฤติกรรม (McGuire. 1969: 155) โดยนักวิชาการไทยได้นำมาอธิบายใน 3 มิติ/องค์ประกอบ คือ ทัศนคติด้านความรู้สึก (Affective Components) หมายถึง ความชอบ-ไม่ชอบ พอใจ-ไม่พอใจต่อวัตถุทางทัศนคติ (Attitude Object) ได้แก่ คนอื่น สิ่งมีชีวิต วัตถุ สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์รอบตัว ทัศนคติด้านความรู้ (Cognitive Components) หมายถึง ความรู้และความคิดของบุคคลต่อวัตถุทางทัศนคติว่า ดี-เลว ประโยชน์-โทษ ซึ่งต่างจากข้อเท็จจริงที่รับรู้กันทั่วไป และองค์ประกอบสุดท้ายคือทัศนคติด้านแนวโน้มแสดงพฤติกรรม (Action Tendency Components) หมายถึง บุคคลแสดงความรู้และความคิดของตนเองต่อวัตถุทางทัศนคติในทางที่มีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องไปตามความรู้และความคิดนั้น และหากมีปริมาณมากขึ้นจะเป็นความรู้สึกมุ่งมั่นที่จะกระทำ (Behavioral Intention) (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2531: 65) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ พื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน และทัศนคติต่อการเรียนวิชานั้นๆ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Bloom. 1956)

จึงสรุปได้ว่า ทักษะคิดเป็นความรู้สึก ความเชื่อและความคิดของบุคคลที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความคิด ความเชื่อและความรู้สึกนั้น หากเชื่อมโยงทักษะคิดกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน เช่น ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 จะทำให้มองเห็นภาพชัดเจนขึ้น กล่าวคือ การเรียนในวิชา SW 4243 นั้น หากผู้เรียนรู้สึกและเชื่อว่าเป็นวิชาที่ง่าย คิดว่าเมื่อได้ฟังผู้สอนบรรยายและจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้แล้ว ย่อมทำให้เข้าใจวิชาดังกล่าวได้ดี ผลที่ตามมาคือผู้เรียนก็จะเรียนด้วยความสนุกและเข้าใจเนื้อหาวิชาได้อย่างลึกซึ้ง สามารถวัดได้ ประเมินได้และเป็นความจำเป็นต่อวัดทั้ง 3 องค์ประกอบของทักษะคิด และหากผู้เรียนมีทักษะคิดที่ดีมากต่อการเรียนวิชา SW 4243 แล้ว น่าจะเป็นผลมาจากการสอนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ของผู้สอน และอาจจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้การทดสอบต่อไป

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่า มนุษย์หรือสัตว์เมื่อตกอยู่ในสภาวะที่ได้รับการจูงใจ จะต้องมีความกระตือรือร้น และขวนขวายแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามที่ต้องการ ซึ่งแรงจูงใจของบุคคลมีหลายลักษณะแตกต่างกัน โดย McClelland (1961) นักจิตวิทยาได้ให้คำอธิบายแรงจูงใจแต่ละลักษณะไว้เป็นผลจากการทดลอง เพื่อวัดความต้องการของมนุษย์ โดยใช้แบบทดสอบการรับรู้ของบุคคล (Thematic Apperception Test) หรือเรียกย่อว่า TAT เป็นเทคนิคการนำเสนอภาพต่างๆ แล้วให้บุคคลเขียนเรื่องราวในสิ่งที่เขาเห็น ผลการทดลองได้ข้อสรุปว่า ลักษณะของคนที่มีแรงจูงใจสูง 3 ประการ เป็นสิ่งสำคัญที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมของบุคคลได้ดังนี้

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) บุคคลที่ต้องการความสำเร็จสูง มักจะ做事情ต่างๆอย่างสุดความสามารถ ชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย มักจะกำหนดความสำเร็จตามความสามารถของตนเองอย่างเหมาะสม โดยหลีกเลี่ยงความล้มเหลว และเชื่อว่าความสำเร็จขึ้นอยู่กับความตั้งใจและความมุ่งมั่นทำงาน ไม่ใช่โอกาสเอื้ออำนวยให้ และจะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายและมีคุณภาพ โดยไม่มุ่งหวังผลตอบแทนที่เป็นรางวัลหรือชื่อเสียง เรียกบุคคลที่มีลักษณะนี้ว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

2. ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation) บุคคลที่ต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น มักจะสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ชอบปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน มักจะรักษามิตรภาพและความสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกันไว้ใน

สถานการณ์ที่สร้างความพึงพอใจของทุกฝ่าย เป็นลักษณะเด่นอย่างชัดเจน เรียกบุคคลที่มีลักษณะนี้ว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliation Motivation)

3. ความต้องการอำนาจ (Need for Power) บุคคลที่ต้องการอำนาจ ต้องการความเป็นผู้นำ ได้รับการยอมรับและยกย่อง คาดหวังว่าตนเองจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น แสวงหาวิถีทางเพื่อให้ตนเองมีอำนาจควบคุมคนอื่นได้ มักจะกังวลการสูญเสียอำนาจมากกว่าการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เรียกบุคคลที่มีลักษณะนี้ว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motivation)

สำหรับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นคุณลักษณะภายในของผู้ที่ต้องการความสำเร็จสูง ซึ่งน่าจะอยู่ในตัวของกลุ่มนักเรียนและนักศึกษา พบผลการวิจัยที่ยืนยันว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ผลการวิจัยของ รุ่งฤดี กล้าหาญ (2557: 412-420) วิจัยปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาลปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยสรุปว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ทักษะคิดต่อวิชาชีวะพยาบาล และความรับผิดชอบเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตพยาบาลปีที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจของผู้วิจัย จึงต้องการศึกษาว่า หากผู้เรียนวิชา SW 4243 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง น่าจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งจะทำการทดสอบต่อไป

ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม

ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ที่บุคคลแสดงความรู้และความคิดของตนเองต่อการทำประโยชน์เพื่อสังคม มีแนวโน้มมุ่งแสดงพฤติกรรมไปตามความรู้และความคิดนั้น หากมีปริมาณมากขึ้นจะเป็นความรู้สึกมุ่งมั่นที่จะกระทำ (Behavioral Intention) (ดวงเดือน พันธุมนาวิ. 2531: 65)

ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม เป็นคุณลักษณะที่ดีของบุคคลที่มีจิตบริการ จิตสาธารณะ จิตสำนึกสาธารณะ จิตสำนึกทางสังคมหรือมีจิตอาสา (Service Mind) คำต่างๆเหล่านี้ หมายถึง ผู้ที่พร้อมจะสละเวลา แรงกายและสติปัญญาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ช่วยเหลือผู้มีปัญหาหรือมีความทุกข์ยาก และมีความสุขเมื่อได้ทำความดี (พระไพศาล วิสาโล. 2549: 7) เป็นผู้มีจิตใจในการเป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละสิ่งๆที่ตนเองมีเพื่อเผื่อแผ่ให้กับส่วนรวม อีกทั้งยังช่วยลด "อัตตา" หรือลดความเป็นตัวตนลง (ประวิตร พิสุทธิโสภณ. 2552) เป็นคนที่มีจิตใจอาสาช่วยเหลือ อยากรู้ให้ผู้อื่นมีความสุข เรียกว่า "อาสาสมัคร" คือ บุคคลที่อาสาเข้ามาช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ป้องกันแก้ไขพัฒนาสังคม

โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน (ชานิชฎี กรองแก้ว. 2550) เป็นผู้มีจิตอาสา คือ ผู้ที่มีความสำคัญต่อสังคมส่วนรวม โดยการเอาใจใส่และให้การช่วยเหลือ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละเงิน สิ่งของ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน (ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. 2550: 22) สรุปรวม จิตบริการ (Service Mind) คือ ผู้ที่ขอช่วยเหลือผู้เดือดร้อน และทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

สรุปได้ว่า ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม หมายถึง คุณลักษณะภายในของบุคคลที่มีจิตอาสา จิตบริการหรือจิตสาธารณะ (Service Mind) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มุ่งมั่นตั้งใจช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาและมีความเดือดร้อนในสังคม โดยมุ่งมั่นเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในชุมชนและสังคม ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม พบว่า นอกจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแล้ว ความรับผิดชอบยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (รุ่งฤดี กล้าหาญ. 2557: 412-420) สำหรับการวิจัยนี้ ศึกษาความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม 3 องค์ประกอบคือ 1) มุ่งมั่นรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 2) มุ่งมั่นช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในสังคม และ 3) มุ่งมั่นร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

สรุปแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ได้แก่ ทัศนคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาในการวิจัยนี้ ต่างเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสิ้น หากผู้สอนใช้วิธีสอนในวิชา SW 4243 แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และกระตุ้นลักษณะภายในของผู้เรียนหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนดังกล่าว ย่อมจะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243 ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องใช้ความสามารถทั้งทางร่างกายและทางสติปัญญา (Eysenck. Arnold and Meil. 1972: 6) ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) จึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่เป็นผลมาจากการเรียน ที่เกิดจากความสามารถเฉพาะในตัวบุคคล การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจได้จากการสังเกต การตรวจการบ้าน หรือผลการทดสอบ หรือ

อาจได้ผลที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา นักศึกษาได้ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นดัชนีประการหนึ่งที่บอกลถึงคุณภาพการศึกษา (Anastasi. 1970: 107) และผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยเฉพาะการจัดกลุ่มแบบคละความสามารถจะทำให้ผู้เรียนที่เรียนอ่อนได้รับความรู้จากเพื่อนมากขึ้น และส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (จอมขวัญ แสนสะอาด. 2555) ทศนคติในการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Khan and Dennis. 1969 : 951 – 954) แรงจูงใจเป็นปัจจัยตัวเดียวที่สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ (Shih, Ching-Chun and Gamon, Julia. 2001: 4-12) ในการวิจัยนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วัดจากคะแนนรวมตอนปลายภาคของผู้เรียนในวิชา SW 4243

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีดังนี้

วงจรรการเรียนรู้แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องใน 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจากผู้เรียนได้รับ “ประสบการณ์ (Experience) การสะท้อนความคิด/อภิปรายผล ผ่านการสังเกตอย่างรอบคอบ จนเกิดความเข้าใจที่สามารถสรุปเป็นแนวคิดของตนเองเป็นความคิดรวบยอด (Concept) ที่นำไปสู่การประยุกต์ใช้ (Application) ผลการวิจัยที่สนับสนุนแนวคิด เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ผลการวิจัยของ อารีย์ มีมุงกิจ (2544) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดอนดินแดง อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนใช้กระบวนการเรียนการสอนดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิพนธ์ นาสูงชน (2554) ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรกลแบบ

หมุนเวียนรายวิชา 3102-2001 งานกระบวนการเครื่องมือกล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการ สอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าผู้เรียน จะต้องได้เกรดเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 ร้อยละ 90 ของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนที่ เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน นอกจากจะสร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียนแล้ว ยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนถึงร้อยละ 95

แนวคิดและผลงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ได้แก่ Klausmeier (1961: 28 - 29) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่ง เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียน พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน คือ คุณลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย ความสามารถทางด้านความรู้ ความคิด ทักษะคิด ค่านิยม และบุคลิกภาพ และ Bloom (1977: 22-28) เชื่อว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่สำคัญมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ คุณภาพในการสอน (Quality of Instruction) ได้แก่ กระบวนการเรียนการสอน เช่น อาจารย์ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน พื้น ฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน องค์ประกอบสุดท้ายคือ คุณลักษณะผู้เรียน ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชานั้นๆ และผลการวิจัยของ Khan and Dennis (1969 : 951 – 954) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยและทักษะคิดในการเรียน ความถนัด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนเกรด 8 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน ในเมือง Peterborough รัฐ Ontario ประเทศ Canada ผลการวิจัยพบว่า นิสัยในการเรียน ทักษะคิดในการเรียน และความถนัดทางการเรียน ต่างมี ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช (2550) ได้วิจัยโมเดลการจัดลำดับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตมโนทัศน์ วิชาการอัตมโนทัศน์ไม่ใช่วิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์กลุ่มพหุ ผลการวิจัย สรุปรว่า การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และคุณภาพการสอนของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยที่ยืนยันว่า ทักษะคิดต่อการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ผลการวิจัยของ นรากร พลหาญ และสมสมร เรืองวรบูรณ์ (2556) วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราช ชนนี้ นครพนม โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาพยาบาล จำนวน 382 คน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคิดของนักศึกษาต่อวิชาชีพยาบาล มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

และมีอำนาจในการทำนายถึงร้อยละ 85 ในขณะที่พฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีอำนาจในการทำนายร้อยละ 59.8 โดยเสนอแนะให้มีการปรับปรุงรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมความเข้าใจแก่ผู้เรียน

McClelland (1961) ได้ให้ความสำคัญกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เขาเชื่อมั่นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงขับภายในของบุคคลที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดย Atkinson (1974) แบ่งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคาดหวังความสำเร็จ สิ่งล่อใจที่ทำให้พึงพอใจต่อผลการทำงาน การแสวงหาความสุขและหลีกเลี่ยงความผิดหวัง มีผลงานวิจัยที่สนับสนุนแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ ผลการวิจัยของ Raile (1980) ได้ทำการวิจัย Structure of Intellect Factors and Foreign Language Learning พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ Shih, Ching-Chun and Gamon, Julia. (2001) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา กับ ทักษะคิด แรงจูงใจ รูปแบบการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจเป็นปัจจัยตัวเดียวที่สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ เช่นเดียวกับ รุ่งลาวัลย์ จันทรัตน (2540) วิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบผลการวิจัยที่สอดคล้องกันคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สุชาติ ขุนฤทธิ์เอียด (2544) วิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอน ประสบการณ์เดิม ความสนใจของผู้เรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยของ เกษตรชัย และหิม (2550) เรื่ององค์ประกอบในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้

สำหรับผลงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นปัจจัยส่งผลต่อความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม หรือมีจิตสาธารณะ มีผลการวิจัยที่สนับสนุนแนวคิดนี้ เช่น ผลการวิจัยของ อรพินทร์ ชูชม อัจฉรา สุขารมณี และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2549) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอและ

ตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของจิตสำนึกทางปัญญาของเยาวชนวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การปลูกฝังความฉลาดทางอารมณ์จากโรงเรียน และการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมจากทางโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ และพฤติกรรมเอื้อสังคม ผลงานของนางลักษณีย์ เขียนงาม และสมพร เมธีวัฒนกุล (2553) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่านักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีจิตสาธารณะถึงร้อยละ 75.30 มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว 98.30 ต่อตนเองร้อยละ 78.10 และต่อสังคมร้อยละ 94.50 เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับมาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความสำคัญกับการมีจิตสาธารณะ ดูแลรักษาและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข เช่นเดียวกับ ผลงานของ ณิชวนิชกร ศรีบริบูรณ์ (2550) วิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน/ครูส่งผลกระทบต่อจิตอาสาของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยเกี่ยวกับ ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม หรือจิตอาสาที่แตกต่างกันไปตามรูปแบบการดำเนินชีวิต ได้แก่ อริยา คูหา และ สุวิมล นราองอาจ (2554) ได้ทำการวิจัยจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยสรุปว่า จิตสาธารณะของนักศึกษาแตกต่างกันตามกระบวนการเรียนการสอน การส่งเสริมประสบการณ์ทางปัญญา และการจัดกิจกรรมตามสภาพแวดล้อมภายในคณะของผู้เรียน สำหรับผลการวิจัยของ ตามพ์ แก้วกัลยา (2556) วิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและจิตสาธารณะ วิชากิจกรรมแนะแนว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องการมีจิตสาธารณะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

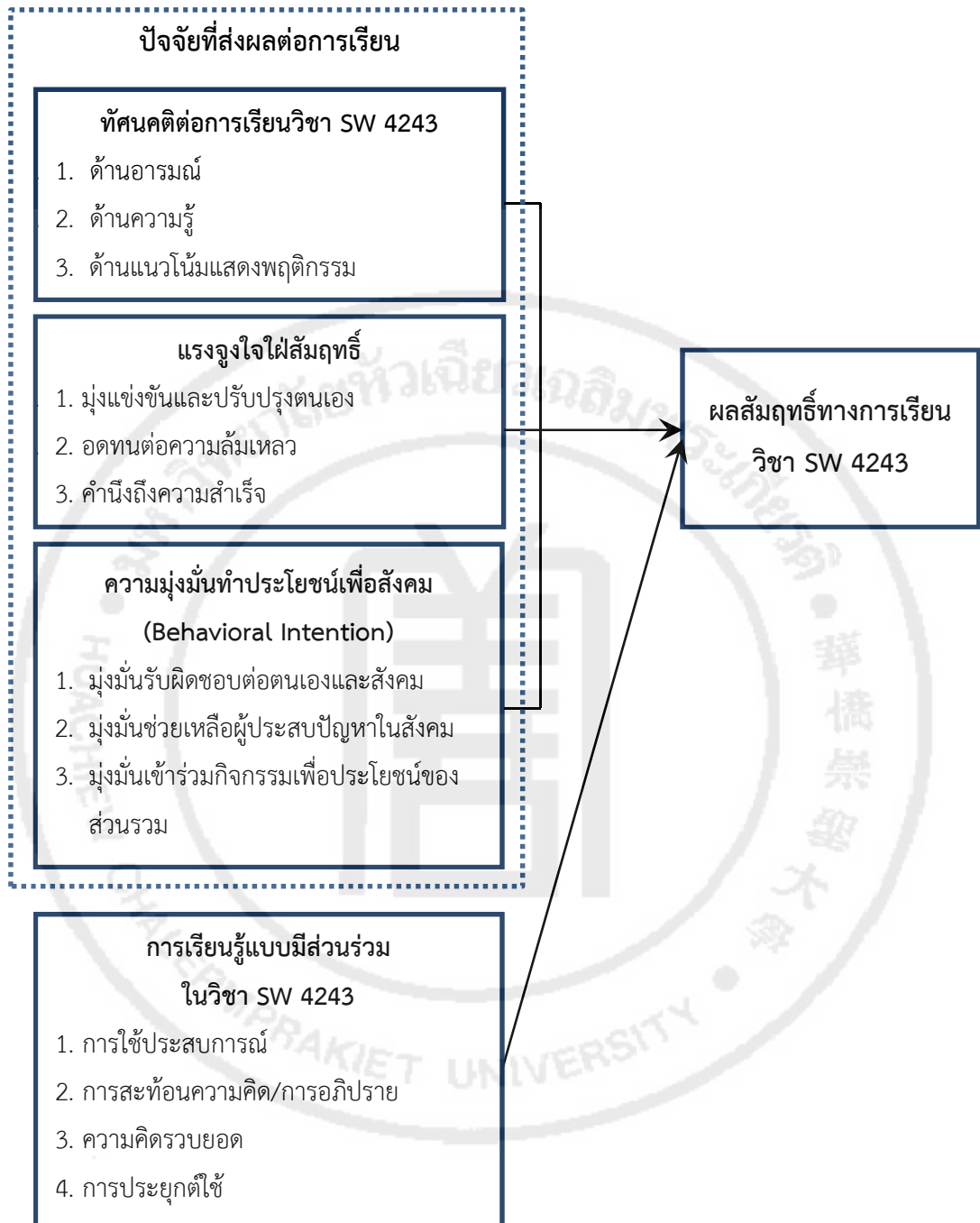
จากผลการวิจัย จึงสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบหนึ่งที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้เรียน และมีวงจรของกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Kolb. 1984) โดยปรับรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา จะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (นิพนธ์ นาสูงชน. 2554) รูปแบบการเรียนรู้ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน และคุณลักษณะของผู้เรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Bloom. 1977: 22-28) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียน (นรากร พลหาญ

และ สมสมร เรื่องวารบูรณ. 2556: 96-105) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Shih, Ching-Chun and Gamon, Julia, 2001) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (สุชาติ ขุนฤทธิ์เอียด, 2544; รุ่งลาวัลย์ จันทร์ตนา, 2540; เกษตรชัย และหิม. 2550) โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีผลฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (Raile. 1980) นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องการมีจิตสาธารณะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผลสรุปนี้ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และสรุปผลจากการทบทวนผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนวิชา SW 4243 และส่งเสริมปัจจัยภายในของผู้เรียนที่สามารถผลักดันให้ผู้เรียนมีความพยายาม มุมานะในการเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียน หรือเรียกว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย ทศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคมให้มีระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกำหนดเป็นสมมติฐานดังนี้

“การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย ทศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” ตามภาพที่ 3

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียน “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243)” เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียน (Classroom Action Research) โดยดำเนินการวิจัยบูรณาการกับการเรียนการสอน เป็นการวิจัยแบบปฏิบัติกับกลุ่มทดลองแบบกลุ่มเดียว (One-Shot Case Study) โดยประเมินผลการเรียนรู้ภายหลังจากใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) และวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือนักศึกษาปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา SW 4243 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 98 คน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Samplings) เลือกนักศึกษาปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียน SW 4243 และเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ได้กลุ่มตัวอย่าง 79 คน ซึ่งเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณกลุ่มประชากรที่มีจำนวนแน่นอน (Finite population) 98 คน โดยใช้สูตรคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973: 125) คือ $n = N/1 + Ne^2$ ในที่นี้ n คือจำนวนกลุ่มตัวอย่าง, N คือประชากร และ e คือความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ร้อยละ 5 หรือ .05) เมื่อแทนค่าแล้วจะได้ $n = 98/1 + 98(.05)^2$ นั่นคือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง = 79

ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่อง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243) มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนของการวางแผนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และวางแผนกระบวนการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1/2557 ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม – 1 ธันวาคม 2557 จำนวน 15 ครั้งหรือคาบๆละ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 15 ครั้งหรือคาบรวม 45 ชั่วโมง ในขั้นเตรียมการได้ดำเนินการดังนี้

1.1 วางแผนกระบวนการเรียนการสอนโดยเขียนรายละเอียดเนื้อหาวิชาที่สอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ= มคอ. (Thailand Qualifications Framework = TQF) หรือ มคอ. 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในกระบวนการเรียนสอนอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ตามแนวคิดของ Kolb (1984) ใน 4 ขั้นตอน คือ ประสบการณ์ (experience) การสะท้อนความคิดและการอภิปราย (reflection and discussion) ความคิดรวบยอด (concept) และการประยุกต์ใช้ (Application) ควบคู่กับการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระยะสร้างสัมพันธ์ภาพ (initiating phase) ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ (Working Phase) และระยะที่ 3 ระยะสิ้นสุด (Final Phase)

1.2 จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หรือ มคอ. (Thai Qualifications Framework = TQF) วิชา SW 4243 และโครงสร้างการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเสนอคณะกรรมการวิชาการระดับคณะ จนถึงระดับมหาวิทยาลัยไปตามลำดับ เพื่อขอรับการสนับสนุนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1.3 จัดเตรียมเอกสารการสอน สื่อการสอน หนังสืออ้างอิงที่ใช้ประกอบการสอน และเครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากพื้นฐานแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ 4 ชุด ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning=PL) 2) ทักษะ (Attitude) ต่อวิชา SW 4243 3) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) และ 4) ความมุ่งมั่น (Behavioral Intention) ทำประโยชน์เพื่อสังคม โดยจะวัดกลุ่มตัวอย่างหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2. ขั้นดำเนินการ เป็นขั้นดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนควบคู่กับกระบวนการเรียนการสอน สัปดาห์ละ 1 คาบๆละ 3 ชั่วโมง รวม 15 คาบ 45 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลาดังนี้

ช่วงที่ 1 ก่อนสอบกลางภาค จัดกระบวนการเรียนการสอนรวม 21 ชั่วโมง แบ่งเป็นภาคบรรยาย 15 ชั่วโมง ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ 4 ครั้งรวม 6 ชั่วโมง เป็นการเรียนรู้จากบทเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มเต็มรูปแบบ ในช่วงก่อนสอบกลางภาค เพื่อเสริมแนวทางการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Kolb (1984) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1) การส่งเสริมประสบการณ์ (Experience) 2) การสะท้อนความคิดและการอภิปราย (Reflection/Discussion) 3) ความคิดรวบยอด (Concept) และ 4) การประยุกต์ใช้ (Application) ในช่วงที่ 1 เน้นขั้นตอนที่ 1-3

ช่วงที่ 2 หลังสอบกลางภาค จัดกระบวนการเรียนการสอนรวม 24 ชั่วโมง แบ่งเป็นภาคบรรยาย 18 ชั่วโมง ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ 4 ครั้งรวม 6 ชั่วโมงเช่นเดียวกัน เป็นการเรียนรู้จากบทเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มเต็มรูปแบบ ในช่วงก่อนสอบปลายภาค เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Kolb ในขั้นตอนที่ 3-4

3. ขั้นสรุปผลการวิจัย

ขั้นสรุปผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คือส่วนที่สรุปผลกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียนซึ่งเป็นผลจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประเมินผลจากการสังเกต และจากการประเมินตนเองของผู้เรียน รวมทั้งการตอบแบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน และในส่วนที่ 2 เป็นการสรุปผลการวิจัยเพื่อทดสอบว่ามีความสอดคล้องกับสมมติฐานหรือไม่และสอดคล้องกันเพียงไร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 1 ชุด และแบบวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ชุด รวมทั้งสิ้น 68 ข้อ ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาค อาชีพ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อเดือน ความคาดหวังศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับการใช้ประโยชน์อุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ และความมุ่งมั่นประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ในอนาคต (8 ข้อ)

ชุดที่ 2 แบบวัดการมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243 (15 ข้อ)

ชุดที่ 3 แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่

3.1 แบบวัดทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243 (15 ข้อ)

3.2 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (15 ข้อ)

3.3 แบบวัดความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม (15 ข้อ)

แบบวัดชุดที่ 2-3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ปรับใช้ 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนน ดังนี้

1) จริงที่สุด	5	คะแนน
2) จริง	4	คะแนน
3) จริงบ้าง/ปานกลาง/บ่อย	3	คะแนน
4) จริงน้อย	2	คะแนน
5) ไม่จริง	1	คะแนน

การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การหาความตรงด้านเนื้อหา (Content Variable) ผู้วิจัยหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกำหนดเป็นคำนิยามปฏิบัติการ โดยอาศัยดุลพินิจจากทรงคุณวุฒิ 3 คน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก) ตรวจสอบด้านความตรงของเนื้อหาเป็นรายข้อ ด้านความชัดเจนของการใช้ภาษา ด้านความครอบคลุมของเนื้อหาตามนิยามปฏิบัติการ และพิจารณาให้คะแนนดัชนีความสอดคล้องเป็นรายข้อของแบบวัด (Index of Item – Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \sum R/N, \quad \sum R = \text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และ } N = \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}$$

เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องเป็นรายข้อของผู้เชี่ยวชาญ จะให้คะแนน

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือไม่

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้

ผลการพิจารณาพบว่าผู้เชี่ยวชาญให้คะแนน IOC ของเครื่องมือวิจัยในแต่ละแบบวัดโดยสรุปอยู่ระหว่าง .87 – .93 โดยให้แก้ไขเนื้อหาของข้อความบางข้อ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (รายละเอียดค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายข้อของแต่ละแบบวัดตามภาคผนวก ข) ซึ่งเป็นค่าที่มากกว่า .5 จึงนับได้ว่าเป็นเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพในระดับดีมาก

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดเป็นรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach' s Alpha if Item

Deleted) พบว่าโดยสรุปแต่ละแบบวัดค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับมีค่า .80-.91 ซึ่งเป็นค่าที่ไม่ต่ำกว่า .7 ทุกแบบวัด (รายละเอียดค่าความเชื่อมั่นเป็นรายชื่อของแต่ละแบบวัดตามภาคผนวก ข) จึงนับได้ว่าเป็นเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพในระดับดีถึงดีมาก

3. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบวัด เป็นการหาค่าความสัมพันธ์เป็นรายข้อกับผลรวม (Corrected Item-Total Correlation = CITC) หากมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าคำถามแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกมาก หากมีค่าต่ำกว่า .2 ควรตัดทิ้ง ผลปรากฏว่าแต่ละแบบวัดโดยสรุปมีค่าอำนาจจำแนก .32-.74 (รายละเอียดค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแต่ละแบบวัดตามภาคผนวก ข) นับได้ว่าเป็นเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพพอใช้ถึงดีมาก

สรุปผลการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ความเชื่อมั่น (Reliability) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัย	จำนวนข้อ	IOC	Reliability	Discrimination
1. ทศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243	15	.93	.91	.32-.74
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	15	.87	.88	.38-.66
3. ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม	15	.89	.80	.30-.56
4. ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	15	.89	.89	.32-.71

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมดังนี้

1. เก็บข้อมูลระหว่างการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนและการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยการสังเกตการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกระบวนการเรียนการสอน การแสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม และประเมินผลจากการนำเสนอผลการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ของผู้เรียน การทดสอบย่อย

2. เก็บข้อมูลเมื่อเสร็จสิ้นการสอนแบบมีส่วนร่วม โดยใช้แบบวัดการมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243 และสำหรับแบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย ทศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา SW

4243 วัดจากผลรวมของคะแนนจากการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ การทดสอบย่อย คะแนนการทดสอบกลางภาคและปลายภาค

เกณฑ์การแปลผลของตัวแปรที่ศึกษา

เกณฑ์การแปลผลของตัวแปรที่ศึกษา ใช้เป็นเกณฑ์บอกระดับของผลการวิเคราะห์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน หากผลออกมาอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด ย่อมแสดงว่าการบูรณาการการวิจัยและการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน น่าจะส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา SW 4243 ของผู้เรียน จึงอาจกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยประสบความสำเร็จ และเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ เกณฑ์การแปลผลของตัวแปรที่ศึกษาปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เกณฑ์การแปลผลของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	จำนวนข้อ	เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย					น้อยที่สุด
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย		
1. ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	15	60.00>	45.01-60.00	30.01-45.00	15.00-30.00	<15.00	
การใช้ประสบการณ์	3	12.00>	9.01-12.00	6.01-9.00	3.00-6.00	<3.00	
การสะท้อนความคิด/การอภิปรายผล	4	16.00>	12.01-16.00	8.01-12.00	4.00-8.00	<4.00	
ความคิดรวบยอด	4	16.00>	12.01-16.00	8.01-12.00	4.00-8.00	<4.00	
การประยุกต์ใช้	4	16.00>	12.01-16.00	8.01-12.00	4.00-8.00	<4.00	
2. ทักษะติดต่อการเรียนวิชา SW4243	15	60.00>	45.01-60.00	30.01-45.00	15.00-30.00	<15.00	
ด้านความรู้สึก	5	20.00>	15.01-20.00	10.01-15.00	5.00-10.00	<5.00	
ด้านความรู้	5	20.00>	15.01-20.00	10.01-15.00	5.00-10.00	<5.00	
ด้านแนวโน้มแสดงพฤติกรรม	5	20.00>	15.01-20.00	10.01-15.00	5.00-10.00	<5.00	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนข้อ	เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	15	60.00>	45.01-60.00	30.01-45.00	15.00-30.00	<15.00
มุ่งแข่งขันและปรับปรุงตนเอง	5	20.00>	15.01-20.00	10.01-15.00	5.00-10.00	<5.00
อดทนต่อความล้มเหลว	5	20.00>	15.01-20.00	10.01-15.00	5.00-10.00	<5.00
คำนึงถึงความสำเร็จ	5	20.00>	15.01-20.00	10.01-15.00	5.00-10.00	<5.00
4. ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม	15	60.00>	45.01-60.00	30.01-45.00	15.00-30.00	<15.00
รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	5	20.00>	15.01-20.00	10.01-15.00	5.00-10.00	<5.00
ช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในสังคม	5	20.00>	15.01-20.00	10.01-15.00	5.00-10.00	<5.00
ร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	5	20.00>	15.01-20.00	10.01-15.00	5.00-10.00	<5.00
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	อ่อน	อ่อนมาก
		83.00>	77.00-83.00	66.00-76.00	56.00-65.00	<56.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. สถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistic) ได้แก่ จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่ การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha if Item Deleted) เพื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability) และการหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) โดยหาค่าความสัมพันธ์เป็นรายข้อกับผลรวม (Corrected Item-Total Correlation = CITC) การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

ในบทนี้ผู้วิจัยแบ่งผลการวิจัยออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยผู้วิจัยพรรณนากระบวนการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุดบทเรียนในวิชา SW 4243 และส่วนที่เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน หัวข้อหลักๆ มีดังนี้

1. อักษรย่อและสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย
2. ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล
4. ผลการวิเคราะห์ระดับของตัวแปร
5. ผลการตรวจสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้น
6. ผลการทดสอบสมมติฐาน

อักษรย่อและสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

- SW 4243= วิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของ
นักสังคมสงเคราะห์
- P = ความน่าจะเป็น (Probability)
- \bar{X} = ค่าเฉลี่ย (Mean)
- t-test = ค่าสถิติ t
- r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)
- B = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Unstandardized Coefficients)
- β = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Standardized Coefficients)
- SD = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division)
- SE = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
- SEE = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า (Standard Error of Estimate)
- R^2 = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Coefficient of Determination) ในโมเดลเชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่ผู้สอนจัดให้มีกระบวนการเรียนการสอนควบคู่กับการประชุมกลุ่มการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งในการประชุมแต่ละครั้งผู้สอนจะให้โจทย์เพื่อให้ผู้เรียนช่วยกันคิด วิเคราะห์หาคำตอบ และนำเสนอให้เพื่อนในชั้นเรียนได้เรียนรู้ไปด้วยกัน กำหนดระยะเวลาการประชุมกลุ่มในแต่ละครั้งอาจไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของโจทย์ปัญหาที่ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันคิด และการเรียนรู้แบบ PL จะราบรื่น ไม่มีอุปสรรค หากผู้สอนและผู้เรียนได้ทราบบทบาทของตนอย่างชัดเจน สรุปดังนี้

บทบาทผู้สอน

1. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 9-10 คน และตั้งกฎ กติกาในการประชุมกลุ่มกันเองและให้ปฏิบัติตาม หากเห็นว่าไม่เหมาะสมอาจให้แต่ละกลุ่มเปลี่ยนแปลงกฎ กติกาได้ตามความเหมาะสม สำหรับการประชุมกลุ่มการเรียนรู้แต่ละครั้ง ให้ล้อมวงคุยกันตามอัธยาศัย ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความเหมาะสมของห้องเรียน เมื่อประชุมเสร็จแล้วให้จัดห้องให้เป็นระเบียบตามเดิม
2. ให้ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มการเรียนรู้แบ่งงานกันทำ เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มมีจำนวนมาก จึงแก้ปัญหาโดยให้จับคู่กันในกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะได้ประมาณ 4-5 คู่ และแต่ละคู่หนึ่ง คนหนึ่งจะต้องทำหน้าที่เป็นเลขานุการคอยจดบันทึกสรุปผลการประชุม อีกคนหนึ่งเป็นที่ปรึกษามีหน้าที่ช่วยคิดและให้คำปรึกษา โดยสลับและหมุนเวียนการเป็นเลขานุการและที่ปรึกษาในการประชุมกลุ่มแต่ละครั้ง เพื่อให้คนใดคนหนึ่งได้เปรียบเสียเปรียบกัน สำหรับสมาชิกคู่อื่นก็ต้องทำหน้าที่ในการแสดงความคิดเห็น สืบค้นข้อมูล หรือค้นคว้าจากตำราและเอกสารที่เชื่อถือได้มาสนับสนุนการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกัน
3. ผู้สอนคอยสังเกตการณ์ ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและกระตุ้นเร่งเร้าให้ผู้เรียนในกลุ่มแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ผู้สอนต้องควบคุมไม่ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นออกนอกประเด็น คอยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม หากมีความเข้าใจไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนกำหนด ผู้สอนต้องอธิบายชี้แจงและชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง ซึ่งในการประชุมกลุ่มครั้งแรกเน้นเรื่องการใช้ความรู้ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนล้วนๆ ผู้สอนต้องช่วยสรุปความจากการใช้ความรู้เดิม และเพิ่มเติมความรู้ใหม่ให้นักศึกษา ควบคู่กับการสอนตามเนื้อหาในบทเรียน

4. รับฟังผลการประชุมกลุ่มการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม วิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ชี้แนะแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง และผู้สอนต้องเน้นย้ำสรุปความทุกขั้นตอนของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มการเรียนรู้ และอธิบายขยายความในส่วนที่ผู้เรียนไม่เข้าใจ โดยเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาตามบทเรียนให้ครบถ้วนตามแผนการสอน

บทบาทของผู้เรียน

1. ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกฎ กติกาของกลุ่มตามที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด หากเข้มงวดเกินไปให้ผ่อนผันได้และตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นใหม่ แต่ต้องเป็นไปตามความเห็นพ้องต้องกันของสมาชิกทุกคน
2. ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมอย่างเคร่งครัด ทุ่มเทและขยันในการสืบค้นหาความรู้ รู้จักเอื้อประโยชน์ให้กับสมาชิกกลุ่มทุกเรื่อง และมีจิตใจเสียสละด้วยการนำอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ (เท่าที่มี) ที่ช่วยเสริมความรู้มาใช้ในการสืบค้นข้อมูล เช่น notebook และ smartphone เป็นต้น ผลการประชุมสะท้อนให้เห็นความมุ่งมั่นและความตั้งใจของผู้เรียนที่จะเรียนรู้
3. ผู้เรียนต้องพยายามใช้ความรู้และประสบการณ์ของตนออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มให้มากที่สุด และต้องเตรียมตัวสืบค้นหาข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ เช่น หนังสือ บทความ และตำรา เป็นต้น ก่อนการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป
4. ผู้เรียนต้องส่งผู้แทนนำเสนอผลการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ทุกครั้งโดยไม่ซ้ำหน้ากันในแต่ละครั้ง และต้องเตรียมคำตอบ ในกรณีถูกซักถามจากเพื่อนในชั้นเรียน
5. ผู้เรียนตอบแบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนหลังกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ ทศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม และระดับการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เมื่อเรียนจนสิ้นสุดเนื้อหาในรายวิชาแล้ว

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการวิจัยนี้ เป็นการบูรณาการการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนกับกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวคิดของ Kolb (1984) ประกอบด้วย 4 ขั้น ได้แก่ *ขั้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experience)* *ขั้นการสะท้อนความคิดและการอภิปรายผล(Reflection and Discussion)* *ขั้นความคิดรวบยอด (Concept)* และ*ขั้นการประยุกต์ใช้ (Application)* ซึ่งผู้สอนได้นำมาใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน และจะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างสมบูรณ์ใน 3 ระยะเวลา คือ *ระยะสร้างสัมพันธ์ภาพ (Initiating Phase)* เช่น การทำความรู้จัก และแบ่งงานกันทำ เป็นต้น *ระยะดำเนินการ (Working Phase)* เช่น การแสวงหา

ความรู้ด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาาร่วมกัน เป็นต้น และระยะสิ้นสุด (Final Phase) เช่น การหาข้อสรุปและอภิปรายร่วมกัน เป็นต้น มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experience)

ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการในขั้นตอนนี้ ใช้เวลาในการเรียนการสอนและประชุมกลุ่มการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง แบ่งเป็นภาคบรรยายเนื้อหาในบทเรียน 9 ชั่วโมง และประชุมกลุ่มการเรียนรู้ 3 ชั่วโมง ดังนี้

ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ครั้งที่ 1 ตอบโจทย์ข้อที่ 1 (รายละเอียดตามตารางที่ 7 หน้า 47)

ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ครั้งที่ 2 ตอบโจทย์ข้อที่ 2 (รายละเอียดตามตารางที่ 7 หน้า 47)

ผลการประเมินการเรียนการสอน

จากการสังเกตการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ในขั้นการส่งเสริมประสบการณ์ ได้ตอบโจทย์ข้อที่ 1-2 พบผลการประเมินดังนี้

ผลการประเมินตนเองของผู้เรียนในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการส่งเสริมประสบการณ์ ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการส่งเสริมประสบการณ์

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD
ขั้นที่ 1 ขั้นการส่งเสริมประสบการณ์	12.11	1.73
1. ฉันมีโอกาสเลือกบทเรียนที่ตนเองสนใจ	4.14	.75
2. ฉันได้ใช้ประสบการณ์มาใช้ตอบคำถามในวิชา SW4243	3.91	.99
3. การดูวีดีทัศน์ใน วิชา SW4243 ทำให้ฉันต้องใช้ความจำและความคิดไปพร้อมกัน	4.01	.90

จากตารางที่ 3 ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในขั้นประสบการณ์ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่า $\bar{X} = 12.11$ ค่า $SD = 1.73$ มากที่สุดคือการใช้ประสบการณ์ในการเลือกเรียนบทเรียนที่ผู้เรียนสนใจเรียนรู้ มีค่า $\bar{X} = 4.14$ ค่า $SD = .75$ รองลงมาคือการใช้ประสบการณ์และความจำเดิม เชื่อมโยงและมีความคิดไปในการดูวีดีทัศน์ และน้อยที่สุดคือการใช้ประสบการณ์น้อยในการตอบคำถามที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ผู้เรียนตอบระหว่างการเรียนการสอน มีค่า $\bar{X} = 4.01$ และ 3.91 ค่า $SD = .76$ และ .99 ตามลำดับ

การประเมินจากการสังเกตของผู้สอน

1. จากการสังเกต พบว่าผู้เรียนมีสมาธิและตั้งใจปรึกษาหารือเพื่อเสนอความคิดเห็นร่วมกันอยู่ในระดับดี โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการ *สร้างสัมพันธภาพ (Initiating Phase)* ได้แก่ สมาชิกทำความรู้จักและแบ่งงานกันทำ ซึ่งผู้เรียนรู้จักกันมาก่อน นานพอสมควรแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องสร้างสัมพันธภาพ

2. เมื่อการประชุมกลุ่มการเรียนรู้เข้าสู่*ระยะดำเนินการ (Working Phase)* ซึ่งเกือบจะเป็นการเข้าสู่ระยะดำเนินการทันที โดยไม่เสียเวลาในการทำควมรู้จักกัน สมาชิกในกลุ่มยังขาดความพร้อมที่จะใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ของตนเองออกมาใช้ เนื่องจากเป็นการประชุมครั้งแรก และยังไม่เข้าใจหน้าที่ของตนเอง เวลาส่วนใหญ่จึงหมดไปกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการพูดคุยในเรื่องทั่วไป

3. *ระยะสิ้นสุด (Final Phase)* ได้แก่ การหาข้อสรุปผลการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ พบว่าผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์เดิมของตนเองมาใช้ในการตอบโจทย์ได้บ้าง สรุปความคิดเห็นยังสับสน แต่อภิปรายร่วมกันเป็นรายคู่ได้พอใช้ถึงดี 6 กลุ่ม อีก 4 กลุ่มต้องปรับปรุงทั้งเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ

ปัญหา/อุปสรรค สมาชิกกลุ่มการเรียนรู้มีความสนใจที่จะแสดงความคิดเห็น โดยใช้ประสบการณ์เดิมของตนเองมาตอบโจทย์ตามที่ผู้สอนกำหนดให้ แต่มีการแย่งกันพูดและไม่มีใครฟังใคร อาจเป็นเพราะสมาชิกมีถึง 8-12 คน จึงส่งเสียงดังจนทำให้แต่ละคนไม่มีสมาธิในการประชุมปรึกษากัน และห้องเรียนมีขนาดเล็กเกินไป สภาพห้องไม่เหมาะสมสำหรับการจัดประชุมกลุ่มการเรียนรู้

การแก้ปัญหาาร่วมกัน

1. ผู้เรียนขอให้มีการแต่งตั้งผู้ที่มีความสามารถในการสรุปความเป็นประธานการประชุม เพื่อคอยสรุปและจัดลำดับการเสนอความคิดเห็นของสมาชิก

2. ผู้สอนขอให้ผู้เรียนรักษามารยาทในการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ มีการเสนอความคิดเห็นโดยไม่ส่งเสียงดังก่อกวนกลุ่มข้างเคียง และต้องคอยเตือนไม่ให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งไปสร้างความเดือดร้อนให้เพื่อนและกลุ่มเรียนรู้กลุ่มอื่น

3. ผู้สอนและผู้เรียนในกลุ่มการเรียนรู้ร่วมกันแก้ปัญหาความคับแคบของห้องเรียน โดยใช้วิธีหมุนเก้าอี้เข้าหากัน แต่ห้องเรียนไม่กว้างพอ บางกลุ่มแก้ปัญหาโดยการล้อมวงและนั่งกับพื้นห้องเรียน

ขั้นที่ 2 การสะท้อนความคิด/การอภิปรายผล (Reflection/Discussion)

ในขั้นนี้ ใช้เวลาในการเรียนการสอน 9 ชั่วโมง แบ่งเป็นการบรรยายเนื้อหา 6 ชั่วโมง ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ 3 ชั่วโมง ดังนี้

ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ครั้งที่ 3 ตอบโจทย์ข้อที่ 3 (รายละเอียดตามตารางที่ 7 หน้า 47)

ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ครั้งที่ 4 ตอบโจทย์ข้อที่ 4 (รายละเอียดตามตารางที่ 7 หน้า 47)

เมื่อสิ้นสุดขั้นตอนการส่งเสริมประสบการณ์ และขั้นตอนการสะท้อนความคิดและการอภิปรายแล้ว ผู้สอนใช้เวลา 3 ชั่วโมง ซึ่งเป็นชั่วโมงสุดท้ายก่อนการสอบกลางภาค โดยผู้สอนสรุปการเรียนรู้ทั้งสองขั้นตอนดังกล่าว และทบทวนวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทั้งสองขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจ จากนั้นทบทวนและถอดบทเรียนในสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน

ผลการประเมินตนเองของผู้เรียนในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการสะท้อนความคิดเห็นและการอภิปรายผล ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการสะท้อนความคิดและการอภิปรายผล

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD
ขั้นที่ 2 ขั้นการสะท้อนความคิดเห็นและการอภิปรายผล	16.24	2.53
1. การตอบคำถามในกลุ่มการเรียนรู้ ทำให้ได้ใช้ประสบการณ์และความรู้เดิม	4.14	.75
2. การประชุมการเรียนรู้ ทำให้ฉันกล้าแสดงความคิดเห็น	3.91	.99
3. ฉันประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ทำให้ฉันต้องหาเหตุผลมาโต้แย้งกับเพื่อน	4.01	.90
4. ฉันได้เสนอความคิดเห็นระหว่างการสอนของอาจารย์	4.06	.69

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินตนเองของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แบบการมีส่วนร่วมในขั้นการสะท้อนความคิดและการอภิปรายได้ในระดับดีมาก มีค่า $\bar{X}= 16.24$ ค่า $SD=2.53$ มากที่สุดของการสะท้อนความคิดเห็นในการตอบคำถามในกลุ่มการเรียนรู้ รองลงมาคือได้เสนอความคิดเห็นระหว่างการสอน มีค่า $\bar{X}= 4.14$ และ 4.06 ค่า $SD=.75$ และ $.69$ ตามลำดับ น้อยที่สุดคือการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มการเรียนรู้ มีค่า $\bar{X}= 3.91$ ค่า $SD=.99$

ผลการประเมินจากการสังเกตของผู้สอน

1. จากการสังเกต พบว่าผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มการเรียนรู้มีความตั้งใจตอบโจทย์ดีขึ้นพอสมควร แต่ผู้เรียนบางคนยังขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง และอาจเกิดความสับสนในการตอบโจทย์ที่ต้องอ้างอิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ความสนใจระดมความคิดเห็นลดลงบ้าง

2. ความร่วมมือในการช่วยคิดและวิเคราะห์ของสมาชิกแต่ละคนในการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ยังคงเป็นหน้าที่ของผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นรายคู่ ผู้ที่ไม่มีหน้าที่จะหันไปสนใจเรื่องอื่นมากกว่าช่วยคิด

พบว่าบางคนเดินแหวะเวียนเยิ้มเยียนเพื่อนในกลุ่มอื่นๆ เพื่อสังเกตการณ์ว่ากลุ่มอื่นแตกต่างกว่าของตนเองหรือไม่ อาจนำแนวคิดที่แตกต่างไปปรับปรุงในกลุ่มการเรียนรู้ของตนเอง นับว่าเป็นธรรมชาติของผู้เรียนที่ต้องการหาประสบการณ์ด้วยตนเอง และสร้างความรู้สึกล้นคลายเป็นการเรียนรู้ เป็นการเพิ่มสีสันในการประชุมกลุ่ม แต่บางครั้งมีการพูดจาหยอกล้อกันมากเกินไป ผู้สอนต้องตักเตือนตามสมควร เพื่อไม่สร้างความวุ่นวายให้กลุ่มอื่นๆ จากการสังเกตพฤติกรรม พบว่าเพื่อนในกลุ่มการเรียนรู้อื่นไม่ได้แสดงท่าทางรำคาญแต่อย่างใด

ปัญหา/อุปสรรค สรุปดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มแย่งกันพูดน้อยลง ความตั้งใจในการตอบโจทย์เพิ่มมากขึ้น แต่เกิดช่องว่างตรงที่สมาชิกบางคนที่ไม่ได้รับผิดชอบตอบโจทย์ครั้งนี้ นั่งสนทนากันนอกประเด็น
2. ผู้เรียนแสดงว่าผู้เรียนขาดแรงจูงใจ ในการเรียนและการประชุมกลุ่มการเรียนรู้เริ่มกลายเป็นความเคยชิน ความอยากรู้อยากเห็นลดลงอย่างชัดเจน

การแก้ปัญหา ร่วมกัน

1. ความสับสนและความไม่เข้าใจในการตอบปัญหา ผู้สอนได้อธิบายเพิ่มเติมและแนะแนวทางในการตอบโจทย์ของผู้เรียน โดยยกตัวอย่างเป็นกรณีศึกษา และเปิดโอกาสให้ซักถาม จากนั้นเดินสังเกตแต่ละกลุ่ม พร้อมกล่าวตักเตือนสมาชิกในกลุ่มให้ตั้งใจเสนอความคิดเห็น และเตือนสมาชิกในกลุ่มอื่นที่แปลกปลอมเข้ามาให้กลับเข้ากลุ่มตัวเอง ผู้เรียน 2-3 คน สร้างความเดือนร้อนจนไม่มีสมาธิในการประชุมกลุ่ม ผู้เรียนในกลุ่มพร้อมใจกันจ้องมองหน้าให้เกิดความอายและไม่กล้ากระทำอีก
2. ผู้เรียนสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยฉายวีดิทัศน์เรื่องการจัดสวัสดิการสังคมด้านการศึกษา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งผู้เรียนนำมาเป็นแนวทางในการตอบปัญหาตามโจทย์และหาปัญหาที่ท้าทายความรู้ความสามารถ เพื่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น

ขั้นที่ 3 ความคิดรวบยอด (Concept)

ผู้สอนอธิบายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในครั้งนี เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักวิเคราะห์นโยบายสวัสดิการสังคมโดยใช้ทฤษฎีเป็นพื้นฐาน เป็นความรู้ที่เชื่อมโยงขั้นการสะท้อนความคิดและอภิปรายผล โดยให้ผู้รู้จักสรุปเป็นความคิดรวบยอดในนโยบายสวัสดิการสังคม ใช้เวลา 9 ชั่วโมง แบ่งเป็นการบรรยายเนื้อหาตามบทเรียน 6 ชั่วโมง ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ 3 ชั่วโมง ตอบโจทย์ดังนี้

ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ครั้งที่ 5 ตอบโจทย์ข้อที่ 5 (รายละเอียดตามตารางที่ 7 หน้า 47)

ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ครั้งที่ 6 ตอบโจทย์ข้อที่ 6 (รายละเอียดตามตารางที่ 7 หน้า 47)

ผลการประเมินตนเองของผู้เรียนในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมชั้นความคิดรวบยอด

ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมชั้นความคิดรวบยอด

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD
ชั้นที่ 3 ชั้นความคิดรวบยอด	16.02	2.56
1. ฉันมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับเพื่อน ขณะประชุมกลุ่มการเรียนรู้	4.06	.69
2. ฉันมีสมาธิและตั้งใจเรียนมากขึ้น เพื่อจดจำไปเสนอความคิดกับเพื่อนในกลุ่มการเรียนรู้	4.19	1.00
3. บางครั้งทั้งตัวฉันเองและเพื่อนก็นั่งคุยบ้าง ตั้งใจบ้าง เมื่อมีการประชุมกลุ่มการเรียนรู้	3.59	1.09
4. ฉันคิดว่าการทำงานเข้าใจในวิชา SW4243 ทำให้ฉันสามารถสรุปความได้ดีขึ้น	4.18	.83

จากตารางที่ 5 ผลการประเมินตนเองของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แบบการมีส่วนร่วมในชั้นความคิดรวบยอดอยู่ในระดับดีมาก มีค่า $\bar{X}=16.02$ ค่า SD 2.81 มากที่สุดในเรื่องของการมีสมาธิและตั้งใจเรียนมากขึ้น จนสามารถจดจำไปเสนอความคิดกับเพื่อนในกลุ่มการเรียนรู้ รองลงมาคือความสามารถสรุปความรู้ได้ดี มีค่า $\bar{X}=4.19$ และ 4.18 ค่า SD = 1.00 และ .83 ตามลำดับ น้อยที่สุดคือความตั้งใจในการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ทำให้ไม่เกิดความคิดรวบยอด มีค่า $\bar{X}=3.59$ ค่า SD = 1.09

ผลการประเมินจากการสังเกตของผู้สอน

1. การประชุมกลุ่มการเรียนรู้แต่ละกลุ่มให้ความสนใจในเรื่องการหาความคิดรวบยอดของการจัดสวัสดิการสังคมตามกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งต้องใช้การวิเคราะห์อย่างละเอียดและถี่ถ้วน โดยใช้ 3 องค์ประกอบหลักเป็นหัวข้อใหญ่ และวิเคราะห์แจกแจงออกเป็น 7 มิติ หรือใช้ 7 มิติเป็นหัวข้อหลักและวิเคราะห์แจกแจงออกเป็น 3 องค์ประกอบก็ได้ ซึ่งแต่ละมิติอาจไม่มีครบทั้ง 3 องค์ประกอบ หรือแต่ละองค์ประกอบอาจไม่มีครบทั้ง 7 มิติซึ่งแต่ละกลุ่มสามารถให้คำตอบได้อย่างสมเหตุสมผลเกินคาด

2. ปัญหาต่างๆที่เคยพบ เช่น ผู้เรียนบางคนไม่สนใจช่วยเพื่อนคิดวิเคราะห์ ชอบคุยนอกประเด็นและนั่งเล่นมือถือ ได้หมดไป มีความรู้ตั้งใจตอบปัญหาตามโจทย์ที่ผู้เรียนให้ไว้ และมีการค้นคว้าเตรียมคำตอบมาก่อน นับว่าผู้เรียนสนใจการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเป็นที่น่าพอใจ

ปัญหาและอุปสรรค

การประชุมกลุ่มการเรียนรู้เป็นไปด้วยดี ผู้เรียนมีความตั้งใจวิเคราะห์ปัญหาตามโจทย์ที่ผู้สอนให้แต่มีบางคนไม่ได้นำอุปกรณ์การเรียนรู้เข้ามาใช้ เนื่องจากบางคนไม่มี Note Book หรือ Laptop และไม่มี Smartphone การระดมความคิดเห็นเริ่มมีข้อถกเถียงกันมากขึ้น จึงสรุปผลการประชุมช้ากว่ากำหนด ทำให้เหลือเวลาในการนำเสนอลดลง

การแก้ปัญหาาร่วมกัน

ผู้สอนแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักใช้อุปกรณ์เสริมการเรียนรู้ในการสืบค้นหาข้อมูลให้มากกว่าการใช้เพื่อความบันเทิง และอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ สำหรับผู้ที่ไม่มีอุปกรณ์เสริมการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนเห็นพ้องต้องกันให้ผู้เรียนเตรียมตัวค้นคว้าหาคำตอบมาก่อน โดยนำมาจาก e-learning ที่ผู้สอนได้ใส่ไว้ล่วงหน้าเป็นเวลา 4 วัน โดยเลื่อนการนำเสนอ เพื่อให้การประชุมกลุ่มการเรียนรู้เร็วขึ้น

ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ (Application)

การเรียนรู้ในขั้นการประยุกต์ใช้ ใช้เวลา 12 ชั่วโมง แบ่งเป็นการบรรยายเนื้อหาตามบทเรียน 9 ชั่วโมง ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ 3 ชั่วโมง นำเสนอผลการเรียนรู้ 3 ชั่วโมง และตอบโจทย์ดังนี้

การประชุมกลุ่มการเรียนรู้ครั้งที่ 7 ตอบโจทย์ข้อที่ 7 (รายละเอียดตามตารางที่ 7 หน้า 47)

การประชุมกลุ่มการเรียนรู้ครั้งที่ 8 ตอบโจทย์ข้อที่ 8 (รายละเอียดตามตารางที่ 7 หน้า 47)

ผลการประเมินตนเองของผู้เรียนในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการนำไปใช้ ตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขั้นการประยุกต์ใช้

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD
ขั้นที่ 4 ขั้นประยุกต์ใช้	16.19	2.59
1. ฉันต้องช่วยอธิบายให้เพื่อนเข้าใจ เพราะพวกเขาไม่เข้าใจบ้าง ไม่สนใจเรียนบ้าง	4.06	.82
2. ฉันเริ่มมั่นใจตนเองมากขึ้น เมื่อได้ออกไปสรุปรายงานหน้าชั้นเรียน	4.15	.72
3. การประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ทำให้ฉันสามารถกำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมได้อย่างสมเหตุสมผล	4.16	.71
4. ความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันระหว่างเพื่อนทำให้ฉันรู้จักการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการเรียนวิชาอื่น	3.81	.88

จากตารางที่ 6 ผลการประเมินตนเองของผู้เรียน พบว่าการเรียนรู้แบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ในชั้นการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับดีมาก มีค่า $\bar{X}=16.19$ ค่า SD = 2.59 ผู้เรียนประยุกต์ใช้มากที่สุดคือ การนำผลของการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ไปใช้กำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมได้อย่างสมเหตุสมผล ตาม โจทย์ที่ผู้สอนได้เตรียมไว้ให้ผู้เรียนตอบ รองลงมาคือ การสรุปรายงานหน้าชั้นเรียน การช่วยอธิบายให้ เพื่อนเข้าใจ การประยุกต์ใช้น้อยที่สุดคือ การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในวิชาอื่น ซึ่งอาจเป็นเพราะความคิด ที่แตกต่างกัน ไม่อาจใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาอื่น มีค่า $\bar{X}=4.15$, 4.06 และ 3.81 ตามลำดับ ค่า SD = .71, .72 และ .88 ตามลำดับ

ผลการประเมินจากการสังเกตของผู้สอน

1. การประชุมกลุ่มการเรียนรู้มีความตั้งใจเพิ่มขึ้น ผู้เรียนเกิดความคิดเชิงบวก (Positive Thinking) สมาชิกแต่ละกลุ่มอภิปรายได้ดีถึง 9 กลุ่ม การสรุปความมีความชัดเจนขึ้นมาก และรู้จักการ วางแผนการทำงาน รู้จักใช้แนวคิดประยุกต์ใช้ในกลุ่มการเรียนรู้ โดยจัดการกับปัญหาเล็กน้อยในกลุ่มได้ อย่างราบรื่น และเป็นไปอย่างสันติวิธี

2. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในขั้นตอนการประยุกต์ใช้ ให้อิสระผู้เรียนได้เสนอความคิดและ สรุปผลเป็นคำตอบ มีการอธิบายประกอบเหตุผลได้ดี ซึ่งในวันสุดท้ายของการเรียนการสอน ผู้เรียน นำเสนอเป็นคำบรรยายประกอบภาพ หรือจัดทำเป็นวีดิทัศน์ (Video) ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนาน ผู้สอน คาดหวังการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมผู้เรียนจะมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชา SW 4243 มีแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์สูงขึ้น และมีความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม

ปัญหา/อุปสรรค

ไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ผู้เรียนตั้งใจในการเรียนรู้เป็นอย่างดี การแก้ปัญหาพร้อมกัน

ไม่มีการแก้ปัญหา

สุดท้ายของการเรียนการสอน แบ่งเวลาการนำเสนอของผู้เรียน 2 ชั่วโมงครึ่ง และการสรุป บทเรียนที่ได้เรียนรู้ร่วมกันครึ่งชั่วโมง ในการนำเสนอ นั้น ผู้เรียนแต่ละกลุ่มการเรียนรู้ต้องนำเสนอความรู้ ที่ได้รับจากการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ทั้ง 8 ครั้ง ในรูปแบบของคำบรรยายประกอบภาพหนึ่ง ฉายเป็นวีดิ ทัศน์ หรือจะนำเสนอในรูปแบบอื่นตามแต่ความเหมาะสม ใ้เวลากลุ่มละไม่เกิน 15 นาที จากนั้นผู้สอน และผู้เรียนสรุปบทเรียน 30 นาที

สรุปการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ได้นำมาแผนการสอนในรายวิชา SW 4243 ใช้เวลา 45 ชั่วโมง แบ่งเป็นภาคบรรยาย 30 ชั่วโมง การประชุมกลุ่มการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง จำนวน 8 ครั้ง และนำเสนอผลการเรียนรู้ 3 ชั่วโมง สรุปผลตามกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอนได้แก่ *ขั้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experience)* ผู้เรียนสามารถใช้ประสบการณ์เดิมของตนเองมาใช้ในการเลือกเรียน บทเรียนที่ผู้เรียนสนใจเรียนรู้ *ขั้นการสะท้อนความคิดและการอภิปราย (Reflection and Discussion)* ผู้เรียนสะท้อนความคิดเห็นในการตอบคำถามในกลุ่มการเรียนรู้ เสนอความคิดเห็นระหว่างการสอนได้อย่างสมเหตุสมผล *ขั้นความคิดรวบยอด (Concept)* ผู้เรียนมีสมาธิและตั้งใจเรียนมากขึ้น เสนอความคิดกับเพื่อนในกลุ่มการเรียนรู้จนสามารถสรุปความรู้ได้ในเชิงนามธรรมได้อย่างดี *และขั้นการประยุกต์ใช้ (Application)* ผู้เรียนรู้จักการนำผลของการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ไปใช้กำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมได้อย่างสมเหตุสมผล ตามโจทย์ที่ผู้สอนได้เตรียมไว้ให้ผู้เรียนตอบ สามารถสรุปรายงานหน้าชั้นเรียนได้ดี การช่วยอธิบายให้เพื่อนเข้าใจ สิ่งที่ยังต้องปรับปรุงคือ ผู้เรียนไม่สามารถใช้ประสบการณ์เดิมในการตอบคำถามที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ใน *ขั้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์* การแสดงความคิดเห็นในกลุ่มการเรียนรู้มีน้อยใน *ขั้นการสะท้อนความคิดและการอภิปราย* ผู้เรียนขาดความตั้งใจในการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้และทำความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนใน *ขั้นความคิดรวบยอด* และสุดท้ายไม่สามารถนำผลที่ได้รับจากการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ไปใช้ประยุกต์ใช้ในวิชาอื่น ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากขั้นตอนการประชุมกลุ่มการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามแผนการเรียนการสอน ตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สรุปขั้นตอนการประชุมกลุ่มเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามแผนการเรียนการสอน

ขั้นการเรียนรู้	การเรียนการสอน (เนื้อหา)	โจทย์การประชุมกลุ่มการเรียนรู้	ใช้เวลา			คาบที่
			บรรยาย	ประชุมกลุ่ม	รวม	
ขั้นการ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ (Experience)	1. วางแผนการสอน กำหนดบทบาทผู้สอน และผู้เรียน โดยผู้เรียน เลือกเนื้อหาที่สนใจ 2. บรรยายบทที่ 1-2	ครั้งที่ 1 ตอบโจทย์ข้อที่ 1 การจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพให้กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับ การสังคมสงเคราะห์ ด้านบริการสังคม และด้านประกันสังคม ครั้งที่ 2 ตอบโจทย์ข้อที่ 2 การจัดสวัสดิการสังคมด้านการมีงานทำ/อาชีพและ ความมั่นคงทางสังคมของกลุ่ม เป้าหมายเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ การบริการ สังคมและการประกันสังคม	9	3	12	1-4
ขั้นสะท้อน ความคิดและ การอภิปราย (Reflection and Discussion)	บรรยายบทที่ 3-5	ครั้งที่ 3 การจัดสวัสดิการสังคมด้านการศึกษา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้ กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ การบริการสังคม และการประกันสังคม โดยอ้างอิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 4 การจัดสวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัยและนันทนาการให้กลุ่มเป้าหมายเกี่ยว กับการสังคมสงเคราะห์ การบริการสังคม และการประกันสังคม โดยอ้างอิงทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง	6	3	9	5-7
ขั้นความคิดรวบ ยอด (Concept)	บรรยายบทที่ 6-7	ครั้งที่ 5 การจัดสวัสดิการสังคมส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการสังคม สงเคราะห์ การบริการสังคม และการประกันสังคมในทุกมิติ โดยอ้างอิงทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องและสรุปเสนอแนะข้อดีข้อเสียแต่ละด้านและในแต่ละมิติ ครั้งที่ 6 การวิเคราะห์นโยบายการจัดสวัสดิการสังคม	6	3	9	8-10
ขั้นการประยุกต์ใช้ (Application)	บรรยายบทที่ 8	ครั้งที่ 7 การแปลงนโยบายสวัสดิการสังคมไปสู่การปฏิบัติ ครั้งที่ 8 ทิศทางการพัฒนานโยบายสวัสดิการสังคมของประเทศไทย	9	3	12	11-14
สรุปผลการเรียนรู้	-	ถอดบทเรียนร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	-	-	3	15

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามจำนวน 79 คน จากผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชา SW4243 ทั้งสิ้น 98 คน โดยการหาจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ดังนี้

เพศ อายุ และค่าใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องเพศ อายุ และค่าใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวน ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยของเพศ อายุ และค่าใช้จ่ายของนักศึกษา

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	13	16.5
หญิง	66	83.5
รวม	79	100.00

อายุ		
21-22 ปี	67	74.80
23-25 ปี	11	13.90
37 ปี	1	2.30
รวม	79	100.00

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	46	58.20
10,001-20,000 บาท	27	34.20
20,001-30,000 บาท	4	5.10
มากกว่า 30,000 บาท	2	2.50
รวม	79	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 16.5 (n=13) เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.5 (n=66) มีอายุระหว่าง 21 -37 ปี อายุเฉลี่ย = 22 ปี แบ่งเป็นช่วงอายุระหว่าง

21-22 ปี (n=67) ช่วงอายุ 23-25 ปี (n=11) และอายุ 37 ปี (n=1) คิดเป็นร้อยละ 74.80, 13.90 และ 2.30 ตามลำดับ สำหรับค่าใช้จ่ายส่วนตัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 10,000 บาท ค่าใช้จ่ายระหว่าง 10,001-20,000 บาท ค่าใช้จ่ายระหว่าง 20,001-30,000 บาท และค่าใช้จ่ายมากกว่า 30,000 บาท เป็นจำนวน 46, 27, 4 และ 2 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 58.20, 34.20, 5.10 และ 2.50 ตามลำดับ

ความเชี่ยวชาญและการใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้

ความเชี่ยวชาญในการใช้และการใช้ประโยชน์อุปกรณ์และแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ Computer Tablet Smartphone และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เช่น แผ่นดีวีดี วิทยุ ห้องสมุด การเข้ารับการอบรม และการออกค่ายพัฒนา เป็นต้น พบผลตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวน ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของความเชี่ยวชาญของผู้เรียนในการใช้อุปกรณ์และแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ

ระดับ	ความเชี่ยวชาญ			การใช้ประโยชน์			
	ร้อยละ(จำนวน)	\bar{X}	SD	ร้อยละ (จำนวน)	\bar{X}	SD	
Computer	ดีมาก	16.5 (13)	3.10	.47	44.30 (35)	3.42	.55
	ดี	77.2 (61)			53.20 (42)		
	น้อย	6.3 (5)			2.50 (2)		
	ไม่เป็นเลย	0 (0)			0 (0)		
Taplat	ดีมาก	17.7 (14)	3.08	.53	20.30 (16)	2.94	.70
	ดี	72.2 (57)			54.40 (43)		
	น้อย	10.1 (8)			24.10 (19)		
	ไม่เป็นเลย	0 (0)			1.30 (1)		
Smartphone	ดีมาก	36.7 (29)	3.25	.65	38.00 (30)	3.24	.68
	ดี	51.9 (41)			48.10 (38)		
	น้อย	11.4 (9)			13.90 (11)		
	ไม่เป็นเลย	0 (0)			0 (0)		

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ระดับ	ความเชี่ยวชาญ		การใช้ประโยชน์			
	ร้อยละ(จำนวน)	\bar{X}	SD	ร้อยละ (จำนวน)	\bar{X}	SD
แหล่งส่งเสริม	ดีมาก	17.7 (14)			26.60 (21)	
การเรียนรู้อื่นๆ	ดี	62.0 (49)	2.97	.62	57.00 (45)	3.08
	น้อย	20.3 (16)			13.90 (11)	
	ไม่เป็นเลย	0 (0)			2.50 (2)	

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์และแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ ได้แก่ Computer Tablet Smartphone และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ส่วนมากอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าร้อยละ 77.2 (n=61), 72.2 (n=57), 51.9 (n=41) และ 62.0 (n=49) ตามลำดับ โดยไม่มีใครตอบว่าไม่เป็นเลย คิดเป็น \bar{X} =3.10, 3.08, 3.25 และ 2.97 ตามลำดับ มีค่า SD=.47, .53, .65 และ .62 ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความเชี่ยวชาญในการใช้ Smartphone มากกว่าการใช้อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

การใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์และแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่าผู้เรียนใช้ประโยชน์ส่วนมากอยู่ในระดับมาก ได้แก่ Computer Tablet Smartphone และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ คิดเป็นค่าร้อยละ 53.20 (n=42), 54.40 (n=43), 48.10 (n=38) และ 57.00 (n=45) ตามลำดับ คิดเป็น \bar{X} =3.42, 2.94, 3.24 และ 3.08 ตามลำดับ มีค่า SD=.55, .70, .68 และ .71 ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้ประโยชน์จาก Computer มากกว่าอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ มีผู้ตอบว่าไม่ใช้ประโยชน์เลยจาก Tablet และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เป็นจำนวน 1 และ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 และ 2.50 เท่านั้น

ความมุ่งมั่นศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ พบว่าผู้เรียนมีความมุ่งมั่นศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความมุ่งมั่นศึกษาต่อระดับปริญญาโทและประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ความมุ่งมั่น	ระดับ	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	SD
ศึกษาต่อระดับปริญญาโท	มากที่สุด	20	25.3	3.15	.58
	มาก	51	64.6		
	น้อย	8	10.1		
	ไม่มุ่งมั่นเลย	0	0		
ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์	มากที่สุด	25	31.60	3.23	.68
	มาก	48	60.80		
	น้อย	4	5.10		
	ไม่มุ่งมั่นเลย	2	2.50		

จากตารางที่ 10 สรุปดังนี้

1. ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นมากในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ส่วนมากระบุว่ามุ่งมั่นมาก คิดเป็นร้อยละ 64.6 (n= 51) และมุ่งมั่นน้อยคิดเป็นร้อยละ 10.10 (n= 8) โดยไม่มีผู้ใดระบุว่าไม่มุ่งมั่นเลย คิดเป็นค่า \bar{X} =3.15 ค่า SD=.58

2. ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ส่วนมากระบุว่ามุ่งมั่นมาก คิดเป็นร้อยละ 60.80 (n=48) และมุ่งมั่นน้อยคิดเป็นร้อยละ 5.10 (n= 4) โดยระบุว่าไม่มุ่งมั่นเลย คิดเป็นร้อยละ 2.50 เท่านั้น (n=2) คิดเป็น \bar{X} =3.23 ค่า SD=.68

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เรียนวิชา SW 4243 เป็นชายร้อยละ 16.5 (n=79) เป็นหญิงร้อยละ 83.5 มีอายุเฉลี่ย 22 ปี มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่ำกว่า 20000 บาท ถึงร้อยละ 92.40 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่า 20,001 บาท มีเพียงร้อยละ 7.60 ด้านอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ พบว่าผู้เรียนส่วนมากมีความเชี่ยวชาญในการใช้ Computer Tablet Smartphone และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยไม่มีใครตอบว่าใช้ไม่เป็นเลย และผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์เหล่านี้ในระดับมาก โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จาก Computer มากกว่าอุปกรณ์เสริมการเรียนรู้อื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ระดับของตัวแปร

ก่อนการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ระดับของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน โดยทำงานวิเคราะห์ระดับของตัวแปรและทดสอบสมมติฐานเป็นลำดับต่อมา ดังนี้

ระดับของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคือ ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนประกอบด้วย ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การแปลผลระดับของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243

	Max	Min	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	74	34	60.57	8.01	มากที่สุด
- การใช้ประสบการณ์	15	7	12.11	1.73	มากที่สุด
- การสะท้อนความคิด/อภิปรายผล	20	11	16.24	2.53	มากที่สุด
- ความคิดรวบยอด	20	10	16.03	2.56	มากที่สุด
- การประยุกต์ใช้	20	10	16.19	2.59	มากที่สุด
2. ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243	75	47	56.91	8.70	มาก
- ด้านความรู้ลึก	22	9	16.05	3.15	มาก
- ด้านความรู้	21	9	14.95	2.78	พอใช้
- ด้านแนวโน้มแสดงพฤติกรรม	22	9	16.08	2.36	มาก
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	75	48	62.94	6.40	มากที่สุด
- มุ่งแข่งขันและปรับปรุงตนเอง	25	14	20.94	2.44	มากที่สุด
- อดทนต่อความล้มเหลว	25	13	20.78	2.31	มากที่สุด
- คำนึงถึงความสำเร็จ	25	14	21.22	2.43	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	Max	Min	\bar{X}	SD	การแปลผล	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน	4. ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม	74	41	65.34	4.92	มากที่สุด
	- รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	25	16	21.51	1.90	มากที่สุด
	- ช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในสังคม	25	16	21.73	1.88	มากที่สุด
	- ร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	25	15	21.65	2.28	มากที่สุด
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	86	46	71.97	9.17	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 สรุปผลดังนี้

1. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่า $\bar{X}=60.57$ ค่า SD=8.01 โดยมีส่วนร่วมในขั้นการสะท้อนความคิด/อภิปรายผลมากที่สุด มีค่า $\bar{X}=16.24$ ค่า SD=2.53 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุดรองลงมาในขั้นการประยุกต์ใช้ ความคิดรวบยอด และ การใช้ประสบการณ์เป็นลำดับสุดท้าย มีค่า $\bar{X}= 16.19, 16.03$ และ 12.11 ตามลำดับ ค่า SD=2.59, 2.56 และ 1.73 ตามลำดับ
2. ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก มีค่า $\bar{X}=56.91$ ค่า SD= 8.70 แยกออกเป็นด้านต่างๆตามองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านแนวโน้มแสดงพฤติกรรม และด้าน ความรู้สึก อยู่ในระดับมาก แต่ด้านความรู้ อยู่ในระดับพอใช้เพียงด้านเดียว มีค่า $\bar{X}=16.08, 16.05$ และ 14.95 ตามลำดับ ค่า SD=2.36, 3.15 และ 2.78 ตามลำดับ
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่า $\bar{X}=62.94$ ค่า SD=6.40 และแยกออกเป็นด้านต่างๆ พบว่า มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการคำนึงถึงความสำเร็จมากที่สุดเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ มุ่งแข่งขันและปรับปรุงตนเอง และอดทนต่อความล้มเหลวมากที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย มีค่า $\bar{X}=21.22, 20.94$ และ 20.78 ตามลำดับ ค่า SD=2.43, 2.31 และ 2.44ตามลำดับ
4. ความมุ่งมั่นรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่า $\bar{X}=61.96$ ค่า SD=6.99 แยกออกเป็นด้านต่างๆ พบว่า ช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในสังคมมากที่สุดเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและสุดท้ายรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีค่า $\bar{X}=21.73,$

21.65 และ 21.51, ตามลำดับ ค่า SD = 1.88, 2.28 และ 1.90 ตามลำดับ

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243 ของผู้เรียน ค่า \bar{X} =71.97 ค่า SD=9.17 ตัดเกรดโดยการหาค่า T-Score จำนวน 7 เกรด ได้แก่ A=ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 8.90 (n=7) ค่า \bar{X} =84.7 SD=.76 B+ และ B= ดี คิดเป็นร้อยละ 16.40 (n=13) ค่า \bar{X} =80.50 และ 77.57 ตามลำดับ SD=.90 และ .51 ตามลำดับ C+ และ C=ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.40 (n=39) ค่า \bar{X} =73.71 และ 69.42 ตามลำดับ SD=1.3 และ .99 ตามลำดับ D+=อ่อน คิดเป็นร้อยละ 15.20 (n=12) ค่า \bar{X} = 61.40 SD=2.32 และ D=อ่อนมาก คิดเป็นร้อยละ 9.10 (n=8) ค่า \bar{X} =49.33 SD=2.66

สรุปได้ว่า ตัวแปรในการวิจัยนี้ อยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับ 3 ตัวแปร ได้แก่ ความมุ่งมั่น ทำประโยชน์เพื่อสังคมของผู้เรียน มากที่สุดด้านการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในสังคม รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้เรียน มากที่สุดด้านมุ่งแข่งขันและปรับปรุงตัว การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน มากที่สุดในขั้นการสะท้อนความคิด/อภิปรายผล มีเพียงทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243 ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความรู้สึกละแวมและแนวโน้มแสดงพฤติกรรม

ผลการตรวจสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยนี้ วิเคราะห์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จึงต้องตรวจสอบข้อมูลว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) หรือไม่ หากละเมิดข้อตกลง ค่าที่ประมาณการได้ อาจได้ค่าเกินจริง (Antonakis, & Deitz. 2011) สำหรับเงื่อนไขตามข้อตกลงเบื้องต้นนั้น ตัวแปรอิสระควรเป็นข้อมูลระดับช่วง (Interval Scale) ขึ้นไป เป็นนามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือจัดลำดับ (Ordinal Scale) ได้บางตัว และตัวแปรตามเป็นระดับอัตราส่วน (Ratio Scale) สำหรับในการวิจัยนี้ ตัวแปรอิสระได้แก่ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน และตัวแปรตามคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ล้วนเป็นข้อมูลระดับอัตราส่วน นอกจากนี้จะต้องตรวจสอบว่าข้อตกลงเบื้องต้นอื่นๆอีก เพื่อให้การวิเคราะห์และการประมาณค่าข้อมูลมีความถูกต้อง (Valid) ดังนี้

1. การตรวจสอบการแจกแจงปกติ (Normal Distribution) ของตัวแปร

การตรวจสอบการแจกแจงปกติ ตรวจสอบโดยการทดสอบ Kolmogorov-Smirnov Test หากค่า p ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าตัวแปรในการศึกษามีการแจกแจงปกติ ตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การตรวจสอบการแจกแจงปกติของตัวแปร

	การเรียนรู้	ทัศนคติ	แรงจูงใจ	ความมุ่งมั่น	ผลสัมฤทธิ์
Kolmogorov-Smirnov Z	.97	.85	.70	.67	1.29
Sig. (2-tailed)	.31	.46	.72	.76	.07

จากตารางที่ 12 พบว่าตัวแปรในการศึกษาทุกตัว ได้แก่ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่า Kolmogorov-Smirnov Z = .97, .85, .70, .67 และ 1.29 ตามลำดับ ค่า p = .31, .46, .72, .76 และ .07 ซึ่งเป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือทุกตัวแปรมีการแจกแจงปกติ นับว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

3. การตรวจสอบตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ในการวิจัยนี้มีตัวแปรอิสระมากกว่า 2 ตัวแปร ตรวจสอบความสัมพันธ์ในระดับสูง (Multicollinearity) โดยการวิเคราะห์หาค่า Tolerance, Variance inflation factor (VIF), Eigenvalue, Condition Index และ Variance Proportions ของตัวแปรอิสระ ซึ่งตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ในระดับสูง (Multicollinearity) จะเกิดขึ้นได้ หากค่า Tolerance < .2 หรือเข้าใกล้ 0 ค่า VIF > 10, ค่า Eigenvalue เข้าใกล้ 0, ค่า Condition Index > 15-30 โดยมีค่า Variance Proportions > .9 ที่มากกว่า 1 ตัวขึ้นไป สำหรับปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (Autocorrelation) จะเกิดขึ้นได้เมื่อ ค่า Durbin-Watson < 1.5 หรือ > 2.5 หรือมีค่าไม่เข้าใกล้ 2 ลักษณะดังกล่าวแสดงว่าความคลาดเคลื่อนไม่เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งทำให้ระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าสูงกว่าที่ควรจะเป็น ผลการทดสอบ ปรากฏตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ในระดับสูง (Multicollinearity) และความสัมพันธ์กันเอง (Autocorrelation) ของตัวแปรอิสระ

มิติที่	Eigenvalue	Condition Index	การเรียนรู้แบบมี ส่วนร่วม	Variance Proportions		
				ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้		
				ทัศนคติต่อการเรียน วิชา SW 4243	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม
1	2.06	1.00	.10	.10	.10	.00
2	1.03	1.42	.00	.01	.03	.87
3	1.00	1.44	.00	.00	.00	.00
4	.48	2.08	.86	.09	.37	.01
5	.44	2.18	.04	.80	.50	.12
Collinearity Statistics	Tolerance		.64	.61	.63	.96
	VIF		1.57	1.65	1.59	1.50
Durbin-Watson				1.99		

จากตารางที่ 13 ผลการตรวจสอบ พบว่า Tolerance มีค่าระหว่าง .63-.96 Variance inflation factor (VIF) มีค่าระหว่าง 1.50-1.65 ค่า Eigenvalue มากที่สุด = 2.06 Condition Index มีค่าระหว่าง 1.00-2.18 และ Variance Proportions ไม่มีตัวแปรอิสระ ใดมีค่าเกิน .9 จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ในระดับสูง (Multicollinearity) แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีปัญหา Multicollinearity ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์กันเอง (Autocorrelation) ของตัวแปรอิสระ พบว่า ค่า Durbin-Watson = 1.99 ซึ่งมากกว่า 1.5 แสดงว่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน สรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระไม่มีปัญหา Autocorrelation

4. การตรวจสอบความแปรปรวนความคลาดเคลื่อนของตัวแปรตามมีค่าคงที่ (homoscedasticity)

หากความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของตัวแปรตามมีค่าไม่คงที่ เรียกว่าเกิดปัญหา Heteroscedasticity อาจส่งผลให้การพยากรณ์มีความคลาดเคลื่อน ในการวิจัยนี้ ได้ตรวจสอบโดยวิเคราะห์ถดถอยพหุ เพื่อตรวจสอบค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์หรือการประมาณค่า (Standard Error of the Estimate-SEE) ควรมีค่าระหว่าง -3 ถึง 3 หากมีค่าน้อยหรือมากกว่า การพยากรณ์จะผิดพลาดมากตามไปด้วย พบผลตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการตรวจสอบความคลาดเคลื่อนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

R	R ²	Adj. R ²	SE of the Estimate	Change Statistics				
				R ² Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change
.69	.47	.443	.75	.74	16.53	4	74	.000

หมายเหตุ: ตัวแปรอิสระได้แก่ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากตารางที่ 14 การตรวจสอบความคลาดเคลื่อนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พิจารณาจากค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ (Standard Error of the Estimate) ผลการตรวจสอบพบว่าค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน = 7.49 เป็นค่าที่ละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ วิเคราะห์ถดถอยพหุ จึงแก้ปัญหาโดยการปรับค่าตัวแปรเป็นค่า Z-Score ปรากฏว่าค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ = .74 จึงนับได้ว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นดังกล่าว

5. การตรวจสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์การถดถอย ในการวิจัยนี้ตรวจสอบจากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน หากตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย ทศนคติต่อการเรียนวิชา SW4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่า F จะมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม พบผลตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW4243					
	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	594.09	4	594.09	16.53	.000
Residual	664.72	74	664.72		
Total	1258.81	78			

หมายเหตุ: ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทศนคติต่อการเรียนวิชา SW4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าค่า $F=16.53$ เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม และตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์เชิงเส้น นับได้ว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

6. การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และสามารถพยากรณ์ตัวแปรตามได้ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ของตัวแปรเป็นรายคู่ โดยไม่การควบคุมตัวแปรอื่นๆ (Zero Order Correlation) พบผลตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นรายคู่ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

	ก	ข	ค	ง	จ
ก---การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	1				
ปัจจัยที่ส่งผล ต่อการเรียน	ข---ทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243	.54**	1		
	ค---แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.52**	.53**	1	
	ง---ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม	.06	.15	-.05	1
จ--ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	.55**	.59**	.57**	.06	1

** $p < .01$

จากตารางที่ 16 พบว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน 6 คู่ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW4243 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .54, .52 และ .55 ตามลำดับ เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW4243 กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW4243 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่า $r=.53, .59$ และ .57 ตามลำดับ เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรใดเลย จึงเป็นตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียวที่ไม่มีความสำคัญทางสถิติ และเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นจริง ในขั้นต่อไปเป็นการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานในการวิจัย กำหนดไว้ว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งมั่นทำประโยชน์ เพื่อสังคมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ โดยวิธี Enter ปรากฏตามตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243 (โดยวิธี Enter)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW4243						
		Unstandardized		Standardized		R ²
		Coefficients		Coefficients		
		B	SE	β	t	Sig.
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน	การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	.29	.13	.23	2.19	.031
	ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243	.36	.12	.32	2.91	.005
	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.44	.17	.28	2.63	.010
	ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม	.03	.18	.01	.16	.871

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุโดยวิธี Enter พบว่า เรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ของตัวแปรอิสระจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน $\beta = .32, .28$ และ $.23$ ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) = $.36, .44$ และ $.29$ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) = $.12, .17$ และ $.13$ ตามลำดับ ค่า $t = 2.91, 2.63$ และ 2.19 ตามลำดับ เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01, .01$ และ $.05$ ตามลำดับ แต่ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคมของผู้เรียน มีค่า $\beta = .01$ ค่า B = $.03$ ค่า SE = $.18$ และค่า $t = .16$ เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 มีค่า $R^2 = .44$ แสดงว่าร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 44 แต่ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคมไม่มีอำนาจในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาจทำให้การพยากรณ์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ถดถอยพหุซ้ำอีกครั้งหนึ่ง โดยเปลี่ยนจากวิธี Enter เป็น Forward เพื่อตรวจสอบว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW4243 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะเพิ่มอำนาจในการพยากรณ์มากขึ้นหรือไม่ ผลการวิเคราะห์ ตามตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243 (โดยวิธี Forward)

Model	ตัวแปรอิสระ	Unstandardize		Standardized	t	Sig.	R ²
		d Coefficients		Coefficients			
		B	SE	β			
1	ทักษะคิดต่อการเรียนฯ	.68	.11	.59	6.41**	.000	.34
2	ทักษะคิดต่อการเรียนฯ	.46	.12	.40	3.97**	.000	.42
	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.55	.16	.35	3.48**	.001	
3	ทักษะคิดต่อการเรียนฯ	.37	.12	.32	3.01**	.004	.45
	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.44	.16	.28	2.66**	.010	
	การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	.29	.13	.23	2.21*	.030	

** p< .01

*p< .05

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุโดยวิธี Forward พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนที่มีอำนาจในการพยากรณ์มากที่สุดคือ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 มีค่า R² = .34 สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 34 ร่วมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42 เมื่อเพิ่มการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเข้าไปอีก รวมเป็น 3 ตัวแปรร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ถึงร้อยละ 45 อีกร้อยละ 55 เป็นผลมาจากปัจจัยอื่นที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษา จะเห็นว่าอำนาจในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 44 เป็น 45 เมื่อตัดความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม

จากสมมติฐานกำหนดไว้ “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” สรุปผลการทดสอบไม่สอดคล้องตามสมมติฐาน กล่าวคือ ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม เป็นปัจจัยตัวเดียวที่ไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243 แต่พบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ร้อยละ 45

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243) เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนและการวิจัยเชิงปริมาณ การสรุปผลการวิจัยนี้ จึงมีทั้งสรุปผล กระบวนการเรียนการสอนรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบ สมมติฐาน ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อวิเคราะห์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา SW 4243
2. สมมติฐานการวิจัยคือ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243
3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรเป็นนักศึกษาปีที่ 4 จำนวน 98 คน ลงทะเบียนเรียน SW 4243 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 79 คน โดยคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973: 125) สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Samplings) เลือกนักศึกษาที่เข้าเรียนวิชา SW 4243 อย่างสม่ำเสมอ เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบวัดประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะคิดในการเรียนวิชา SW 4243 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม เก็บข้อมูลทั้งก่อนและหลังเรียนวิชา SW 4243 และตัวแปรตามคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา SW 4243 คือคะแนนจากการทดสอบวิชาดังกล่าวตอนปลายภาคเรียน

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในวิชา SW 4243 ใช้เวลา 45 ชั่วโมง แบ่งเป็นภาคบรรยาย 30 ชั่วโมง และประชุมกลุ่มการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง และนำเสนอผลการเรียนรู้ 3 ชั่วโมง เป็นการเรียนรู้ที่นำประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ในการกระบวนการกลุ่มตามแนวคิดของ Kolb (1984) ใน 4 ขั้นตอน สรุปดังนี้ *ขั้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์*

(Experience) ขั้นนี้ผู้เรียนระดมความคิดแก้ปัญหา โดยใช้ประสบการณ์เดิมมาใช้ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน *ขั้นการสะท้อนความคิดและการอภิปราย (Reflection and Discussion)* ในขั้นนี้ ผู้เรียนระดมความคิดเห็นกันด้วยเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นของส่วนมาก แบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันอย่างชัดเจน *ขั้นความคิดรวบยอด (Concept)* ขั้นนี้ผู้เรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์สรุปความคิดในเชิงนามธรรมและอธิบายได้อย่างเป็นรูปธรรม และ*ขั้นการประยุกต์ใช้ (Application)* ขั้นนี้ ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้แก้ปัญหาในกลุ่ม และตอบโจทย์ที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ได้อย่างสมเหตุสมผล

4.2 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เรียนวิชา SW 4243 จำนวน 79 คน เป็นชาย ร้อยละ 16.5 เป็นหญิงร้อยละ 83.5 มีอายุเฉลี่ย 22 ปี ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 92.40 มากกว่า 20,000 บาท มีเพียงร้อยละ 7.60 ด้านอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่าผู้เรียนส่วนมากเชี่ยวชาญในการใช้ Computer, Tablet, Smartphone และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด โดยไม่มีใครใช้ไม่เป็นเลย และผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์เหล่านี้ในระดับมาก-มากที่สุด โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จาก Computer มากกว่าอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ

4.2.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 45 แต่ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคมของผู้เรียนไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปว่าผลการทดสอบไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้นำการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาบูรณาการกับการเรียนการสอนวิชา SW 4243 โดยใช้แนวคิดทฤษฎีวงจรการเรียนรู้ของ Kolb (1984) เป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน ในกระบวนการเรียนการสอน 45 ชั่วโมง ผู้สอนได้จัดการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ สลับกับการสอนเนื้อหา 8 ครั้ง แบ่งเวลา การบรรยาย : การประชุมกลุ่มการเรียนรู้ เป็นสัดส่วน 2:1 หน้าที่ของเนื้อหาการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับโจทย์ที่ผู้สอนกำหนดไว้สอดคล้องกับขั้นการเรียนรู้ เป็นความรู้ที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้า

ผลการประเมินพบว่า มีการบรรยายสลับกับการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้สร้างความพร้อมให้ผู้เรียนได้เตรียมเรียนรู้ต่อไป เป็นผลที่เกิดใน *ขั้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์* ขึ้นต่อมา ผู้เรียนรู้จักแสดงความคิดเห็น และตอบปัญหาด้วยตนเอง ได้สร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้น พร้อมทั้งจะใช้เหตุผลมาอธิบายโต้แย้งกับความเห็นที่แตกต่างและยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกส่วนมาก เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ใน *ขั้นการสะท้อนความคิด/อภิปรายผล* ใน 2 ขั้นแรกนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมจิต จันทรฉาย (2557) ได้สรุปแนวคิดการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้สอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์และความรู้พื้นฐานเดิมนั้น เป็นวิธีการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน และประสบการณ์จากการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ครั้งแรก ทำให้ผู้เรียนรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยไม่พึ่งพิงความคิดของคนอื่น จะทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจ ขึ้นต่อมา เมื่อผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์มาสรุปในเชิงนามธรรม และผู้เรียนอธิบายได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ใน *ขั้นความคิดรวบยอด* สอดคล้องกับ Biggs & Moore (1993) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนมีทั้งแบบผิวเผินคือการเรียนรู้พอเข้าใจ และแบบลึกคือการเรียนรู้ที่เข้าใจอย่างถ่องแท้ ตอบปัญหาที่ต้องใช้ความคิดวิเคราะห์ สรุปเป็นความคิดรวบยอด และสามารถแปลความหมายในรายละเอียดได้ดี และขั้นสุดท้าย ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มมาใช้แก้ปัญหาคความขัดแย้งภายในกลุ่มได้ดี สามารถตอบปัญหาในทุกขั้นตอนได้อย่างสมเหตุสมผล เป็นผลที่เกิดขึ้นใน *ขั้นการประยุกต์ใช้* สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นตามลำดับขั้น และมีความสุขในการเรียน ผลจากการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียนนี้ ทิศนา ขัมภณี (2557) ได้สรุปไว้ว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และผู้เรียนเป็นแหล่งความรู้ในกระบวนการกลุ่ม จากการที่มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิด และสามารถค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

สรุปผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน

1) *ขั้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experience)* เป็นการสร้างความพร้อมให้ผู้เรียน โดยผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ของตนเองเลือกเรียนบทเรียนที่สนใจเรียนรู้ ได้ฟังผู้สอนบรรยายให้ความรู้ตามเนื้อหาวิชา ให้จดจำและเชื่อมโยงความคิดมาใช้ตอบคำถาม สลับกับการประชุมกลุ่มการเรียนรู้ของผู้เรียน

2) *ขั้นการสะท้อนความคิด/การอภิปรายผล (Reflection/Discussion)* เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นด้วยการตอบคำถามที่เตรียมไว้ในกลุ่มการเรียนรู้ การเสนอความคิดเห็น

ระหว่างการสอน เป็นขั้นที่ผู้เรียนรู้จักยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกส่วนมาก ใช้เหตุผลอธิบายโต้แย้งความเห็นที่แตกต่าง และอาจนำไปสู่การบูรณาการความคิดเป็นหนึ่งเดียว ฝึกการโน้มน้าว และการเจรจาต่อรองเพื่อให้ทุกฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกัน ท้ายที่สุดผู้เรียนจะมีวิสัยทัศน์ที่มองรอบด้าน และมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

3) ขั้นความคิดรวบยอด (Concept) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถความคิดรวบยอดในสิ่งที่เป็นความรู้ได้ดี เกิดจากผู้เรียนสรุปความรู้เป็นความคิดในเชิงนามธรรม และอธิบายได้อย่างเป็นรูปธรรม แสดงว่าผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวเชื่อมโยงกับวิชาที่เรียนและบูรณาการเข้าด้วยกันได้ เสนอความคิดกับเพื่อนในกลุ่มการเรียนรู้ เป็นผลจากการมีสมาธิและมีความตั้งใจเรียน

4) ขั้นการประยุกต์ใช้ (Application) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้กำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมได้อย่างสมเหตุสมผล ตามโจทย์ที่ผู้สอนได้เตรียมไว้ให้ผู้เรียนตอบ และช่วยอธิบายให้เพื่อนเข้าใจ รู้จักการประยุกต์ใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้แก้ปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่มได้ สามารถนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในวิชาอื่น และผู้เรียนมีความสุขและตั้งใจเรียน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะคิดต่อการเรียนวิชา SW 4243 และใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา SW 4243 สอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom (1977: 139) ที่เชื่อว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สำคัญมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ คุณภาพในการสอน (Quality of Instruction) กระบวนการเรียนการสอน เช่น อาจารย์ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน พื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน องค์ประกอบสุดท้ายคือ คุณลักษณะผู้เรียน ผลการวิจัยที่ยืนยันแนวคิดนี้คือผลการวิจัยของ นิพนธ์ นาสูงชน (2554) ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรกลแบบหมุนเวียนรายวิชา 3102-2001 งานกระบวนการเครื่องมือกล พบว่ารูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการวิจัยของ นรากร พลหาญ และสมสมร เรื่องวรบูรณ (2556) สรุปว่า ทักษะคิดของนักศึกษาและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะเห็นว่าการวิจัยนี้ ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคมของผู้เรียน ไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจเป็นเพราะผู้เรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมมีคุณลักษณะชอบช่วยเหลือผู้เดือดร้อน มีจิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะประจำตัวอยู่แล้ว การใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจึงไม่ส่งผลให้คุณลักษณะประจำตัวของผู้เรียนที่จะเป็นนักสังคมสงเคราะห์ในอนาคตเปลี่ยนแปลงไป

ข้อเสนอแนะ

1. ในกระบวนการเรียนการสอน ผู้สอนควรใช้รูปแบบการสอนมากกว่า 1 วิธี ร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียนมาผสมผสานเข้าด้วยกัน โดยไม่ควรคำนึงถึงขั้นตอนและปฏิบัติตามทฤษฎีจนเกินไป เพราะจะขาดธรรมชาติของการเรียนรู้ที่อาจจะเกิดจากปัจจัยอื่นที่เป็นแรงผลักดันภายในของผู้เรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของผู้เรียน และการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้ รวมทั้งการกระตุ้นคุณลักษณะภายในที่สำคัญของผู้เรียนคือ ทักษะคิด และแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานการณ์และในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

2. ในการวิจัยต่อไปควรนำรูปแบบการสอนแบบมีส่วนร่วมไปทดลองสอนกับรายวิชาในกลุ่มเดียวกัน เพื่อนำผลไปพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์บัณฑิตต่อไป

3. ในการวิจัยต่อไปอาจต้องศึกษาความแตกต่างของคุณลักษณะเฉพาะประจำตัวของผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกัน และอาจศึกษาโดยใช้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนปัจจัยอื่น ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบอื่นที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ลักษณะมุ่งอนาคต ประสบการณ์เดิม ความสนใจของผู้เรียน และการสนับสนุนทางสังคม เพื่อวิเคราะห์ว่าตัวแปรใดเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความในหนังสือ

จอมขวัญ แสนสะอาด. (2555) ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพโดย
การจัดการเรียนการสอนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันแบบร่วมกันคิดของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 ห้อง 5. วิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์.
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ.

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. (2550) การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตนา แชนณี. (2557) ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ . พิมพ์ครั้งที่ 18 กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

นงลักษณ์ เขียนงาม และสมพร เมธีวัฒนกุล. (2553) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
ของนักศึกษามหาวิทยาลัย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิพนธ์ นาสูงชน. (2554) การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรกลแบบหมุนเวียน
รายวิชา 3102-2001 งานกระบวนการเครื่องมือกล. วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.

ประสาธ อิศรปรีดา.(2547) สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : นำอักษรการพิมพ์

ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2551) กว่า将至วัยรุ่นก็สาย...เสียแล้ว. กรุงเทพฯ: รักลูกแฟมิลีกรุ๊ป.

พระไพศาล วิสาโล. (2550) เต็มเต็มชีวิตด้วยจิตอาสา. กรุงเทพฯ: เครือข่ายพุทธิกา.

รุ่งลาวัลย์ จันทร์ตนา. (2540) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วารินทร์ รัตมพรหม. (2542) การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน. กรุงเทพฯ:

ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
(เอกสารอัดสำเนา).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมจิต จันทร์ฉาย. (2557) **การออกแบบพัฒนาการเรียนการสอน**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. นครปฐม: บริษัท เพชรเกษมพริ้นติ้ง กรู๊ป.
- สุชาติ ชุนฤทธิ์เอียด. (2544). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสตูล**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุนทรพจน์ ดำรงพานิช. (2550) **โมเดลการจัดลำดับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตมโนทัศน์วิชาการอัตมโนทัศน์ไม่ใช่วิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์กลุ่มพหุ**. วิทยานิพนธ์ คด. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ และอุษา ศรีจินดารัตน์. (2549) **การวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคม ที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารี พันธุ์มณี. (2546) **จิตวิทยาสร้างสรรคการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: ไยไหม.
- Anastasi. A. (1968) **Personality development**. New York : McGraw-Hill.
- _____ (1982) **Psychological testing**. 5th ed. New York: Macmillan Publishing.
- Anderson, L. W, and Krathwohl, D. R. (2001) **A Taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives**. New York: Longman.
- Atkinson, J. (1974) **Motivation and achievement**. Washington, D. C.: V. H. Winston and Sons.
- Biggs, J. B., and Moore, P. J. (1993) **The process of learning**. 3rd ed. New York: Prentice Hall.
- Bloom, B. S. (1956) **Taxonomy of Educational Objectives: The Cognitive Domain**. New York: Donald Mckay.
- Bloom, B. S. (1971a) **Mastery Learning**., In J. H. Block (Ed.), **Mastery learning: Theory and practice** (1971: 47–63). New York: Holt, Rinehart and Winston.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Eysenck, J. J. , Arnold, W, and Meili, R. (1972) **Encyclopedia of Psychology**.
London: Search Press Limited.
- Honey, P., and Mumford, A. (1992) **The manual of learning styles**. 2nd ed.
Maidenhead, Peter Honey Learning.
- Keefe, J.W. (1979a) **Learning style: An overview**. In J. W. Keefe (eds.), Student
learning styles: Diagnosing and prescribing programs Reston, VA: National
Association of Secondary School Principals.
- Klausmeier, H. J. (1961) **Learning and human ability : educational psychology**.
New York : Harperand Brothers.
- Kolb, D.A. (1984) **Experiential learning: experience as the source of learning
and development**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Marram, G. D. (1978) **The group approach in nursing practice**. 2nd ed. Saint
Louis: The C.V.
- McClelland, D. C. (1961) **The achievement motive**. New York: Prentice-Hall.
- McGuire, W. J. (1969) **The nature of attitudes and attitude change.**, in
G. Lindzey and E. Aronson (eds.), **Handbook of social psychology** 2nd eds.
(vol. 3) Reading, Massachusetts: Anderson-Wesley.
- Norman M. L. (1971) **The evolution of the human mind**. Boston, Mass.:
Houghton Mifflin. page 71.
- Petty, R. E., and Cacioppo, J. T. (1981). **Attitudes and persuasion: Classic and
contemporary approaches**. Dubuque, Iowa: Wm. C. Brown.
- Pressey, S. L.; Robinson, F. P. and Horrocks, J. E. (1959) **Psychology in education**.
New York: Harper - Collins.
- Raile, F.N. (1980) **Structure of intellect factors and foreign language learning**.
California: Unpublished study.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Smith, P. L. and Ragan, T. J. (2005) **Instructional design** 3rd ed. New Jersey: John Wiley and Sons.
- Thorndike, E. L. (1906) **Principles of teaching, based on psychology**. New York: A. G. Seiler.
- Yamane, T. (1973) **Statistics: an introductory analysis**. 2nd ed. Tokyo: John Weather -Hill.

วารสาร

- เกษตรชัย และหิม. (2550) “องค์ประกอบในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะศิลปศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา” **วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**. 13 (3) .
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2531) “การวัดและการวิจัยทัศนคติที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ”. **วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์**. 5 (1) หน้า 65.
- นรากร พลหาญ และสมสมร เรื่องวรบูรณ์. (2556) “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี” **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 32 (3) หน้า 96-105.
- รุ่งฤดี กล้าหาญ. (2557) “ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาลปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” **วารสารพยาบาลทหารบก**. 15 (3) หน้า 412-420.
- วิจิต สุรัตน์เรืองชัย และคณะ. (2549) “การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา” **วารสารศึกษาศาสตร์**. 17(2). หน้า 105-118
- อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ. (2554) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี” **Princess of Naradhiwas University Journal**. 3 (2) หน้า 81-93.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Antonakis, J, and Deitz, J. (2011) “Looking for validity or testing it? The perils of stepwise regression, extreme-score analysis, heteroscedasticity, and measurement error” **Personality and individual differences**. 50 (3) page 409-415.
- Bloom, B. S. (1977) Favorable learning conditions for all **Teacher**. 95 (3) page 22-28.
- Felder, R. M. and Henriques, E. R. (1995). Learning and Teaching Styles in Foreign and Second Language. **Foreign Language Annals**. 28 (1) page 21-31.
- Hunt, D. E. (1981) “Learning style and the interdependence of practice and theory” **Phi Delta Kappan**. 62 (9) page 647.
- Khan, S. B. and Dennis, M. R. (1969) “Relationship among study habits and attitudes, aptitude and grade 8 achievement” **Educational and Psychological Measurement**. 29 (4) page 951-954.
- Shih, Ching-Chun and Gamon, Julia. (2001) “Web-Based Learning Relationships among Student Motivation, Attitude, Learning Styles, and Achievement” **Journal of Agricultural Education**. 42 (4) page 4-12.
- Shringley, R. L. (1983) “The attitude concept and science teaching” **Science Education**. 67 (4). page 425-442.
- Smith, L. H., and Renzulli, J. S. (1984) Learning style preferences: A practical approach for teachers. **Theory Into Practice**. 25 (1) page 44-50.

เอกสารอื่นๆ

- ตามพ์ แก้วกัลยา. (2556) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและจิตสาธารณะ
 วิชากิจกรรมแนะแนว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนภูเขียว
 จังหวัดชัยภูมิ. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://www.trueplookpanya.com/true/teacher_portfolio_detail.php?portfolio_id=365 (17 กรกฎาคม 2558)

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธานีษฐ์ กรองแก้ว. (2550) **กำลังใจของพนักงานมาจากไหน**. Productivity Corner. 9 (95) กุมภาพันธ์ 2551. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://www2.ftpi.or.th/th/knwinf_pcornerdetailDotnet.php?pdtlid=591 (17 มิถุนายน 2557)
- ประวีตร พิสุทธิโสภณ. (2554) **จิตอาสาคืออะไร**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://freedom-musa.blogspot.com/2011/12/blog-post_228.html (3 มิถุนายน 2557)
- พจนานุกรมแปลภาษา. (ม.ป.ป.) **ความคิดรวบยอด**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://th.w3dictionary.org/index.php?q=ความคิดรวบยอด> (9 กรกฎาคม 2557)
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544. (ม.ป.ป.). [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf> (10 กรกฎาคม 2557)
- สุภณิดา ปุสุรินทร์คำ. (2551) **หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://opalnida.blogspot.com/2008/06/blog-post_13.html (15 กรกฎาคม 2557)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถามและแบบวัด

ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือวิจัยชุดที่ 2 แบบวัดการมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243 และคุณภาพของเครื่องมือวิจัยชุดที่ 3 แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน

ภาคผนวก ค แผนการสอนวิชา SW 4243

ภาคผนวก ง กิจกรรมกลุ่มการเรียนรู้

1. กลุ่มการเรียนรู้แยกตามกลุ่มเป้าหมายการจัดสวัสดิการสังคม
2. การกำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ทฤษฎีและการแสดงบทบาทสมมติ
3. วิเคราะห์นโยบายสวัสดิการสังคมและการมีส่วนร่วมของนักสังคมสงเคราะห์

ภาคผนวก จ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ก แบบสอบถามและแบบวัด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามและแบบวัด เป็นเครื่องมือในการวิจัย การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243)) ซึ่งจะขอความร่วมมือจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาดังกล่าวได้ตอบคำถามและแบบวัด ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบวัด 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ชุดที่ 2 แบบวัดการมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243

ชุดที่ 3 แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย

ชุดที่ 3.1 แบบวัดทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW4243

ชุดที่ 3.2 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ชุดที่ 3.3 แบบวัดความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม

2. แต่ละแบบวัดมีข้อความ 15 ข้อ แต่ละข้อความมีช่อง ให้ท่านเลือกตอบ 5 ช่อง ตั้งแต่จริงที่สุด - จริง - จริงบ้าง - จริงน้อย - ไม่จริง ตามตัวอย่างในกรอบสี่เหลี่ยมดังนี้

ตัวอย่าง

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง เพียงช่องเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง
1. ฉันชอบวิชาคณิตศาสตร์	☒	☐	☐	☐	☐

ท่านได้กา ลงในช่อง “จริงที่สุด” หมายความว่า ท่านชอบวิชาคณิตศาสตร์

ถ้าท่านกา ลงในช่อง “จริง” หมายความว่า ท่านไม่แน่ใจแต่มีแนวโน้มว่าจะชอบ

ถ้าท่านกา ลงในช่อง “จริงบ้าง” หมายความว่า ท่านไม่แน่ใจว่าตัวเองชอบหรือไม่ชอบ

ถ้าท่านกา ลงในช่อง “จริงน้อย” หมายความว่า ท่านไม่แน่ใจแต่มีแนวโน้มว่าจะไม่ชอบ

ถ้าท่านกา ลงในช่อง “ไม่จริง” หมายความว่า ท่านไม่ชอบวิชาคณิตศาสตร์

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และ เติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ภูมิลำเนาเดิม กรุงเทพฯ จังหวัด.....
4. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อเดือน
 - ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001-20,000 บาท
 - 20,001-30,000 บาท สูงกว่า 30,000 บาท
5. ท่านมีความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่
 - 5.1 computer ดีมาก ดี น้อย ไม่เป็น
 - 5.2 Tablet ดีมาก ดี น้อย ไม่เป็น
 - 5.3 smart phone
 - ดีมาก ดี น้อย ไม่เป็น
 - 5.4 แหล่งส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ (ระบุ).....
 - ดีมาก ดี น้อย ไม่เป็น
6. อุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ประโยชน์กับท่าน
 - 6.1 computer มากที่สุด มาก น้อย ไม่ให้ประโยชน์เลย
 - 6.2 Tablet มากที่สุด มาก น้อย ไม่ให้ประโยชน์เลย
 - 6.3 smart phone
 - มากที่สุด มาก น้อย ไม่ใช้ประโยชน์เลย
 - 6.4 แหล่งส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ (ระบุ).....
 - มากที่สุด มาก น้อย ไม่มุ่งมั่นเลย
7. ท่านมุ่งมั่นศึกษาต่อในระดับปริญญาโท
 - มากที่สุด มาก น้อย ไม่มุ่งมั่นเลย
8. ความมุ่งมั่นประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ในอนาคต
 - มากที่สุด มาก น้อย ไม่มุ่งมั่นเลย

ชุดที่ 2 แบบวัดการมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง เพียงช่องเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง
1. ฉันมีโอกาสเลือกบทเรียนที่ตนเองสนใจ					
2. ฉันได้ใช้ประสบการณ์มาใช้ตอบคำถามในวิชา SW4243					
3. การดูวิดีโอใน วิชา SW4243 ทำให้ฉันต้องใช้ความจำและความคิดไปพร้อมกัน					
4. การตอบคำถามในกลุ่มการเรียนรู้ ทำให้ฉันได้ใช้ประสบการณ์และความรู้เดิม					
5. การประชุมการเรียนรู้ ทำให้ฉันกล้าแสดงความคิดเห็น					
6. ฉันประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ทำให้ฉันต้องหาเหตุผลมาโต้แย้งกับเพื่อน					
7. ฉันได้เสนอความคิดเห็นระหว่างการสอนของอาจารย์					
8. ฉันมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับเพื่อน ขณะประชุมกลุ่มการเรียนรู้					
9. ฉันมีสมาธิและตั้งใจเรียนมากขึ้น เพื่อจดจำไปเสนอความคิดกับเพื่อนในกลุ่มการเรียนรู้					
10. บางครั้งทั้งตัวฉันเองและเพื่อนก็นั่งคุยบ้าง ตั้งใจบ้าง เมื่อมีการประชุมกลุ่มเรียนรู้					
11. ฉันคิดว่า การทำความเข้าใจในวิชา SW4243 ทำให้ฉันสามารถสรุปความได้ดีขึ้น					
12. ฉันต้องช่วยอธิบายให้เพื่อนเข้าใจ เพราะพวกเขาไม่เข้าใจบ้าง ไม่สนใจเรียนบ้าง					
13. ฉันเริ่มมั่นใจตนเองมากขึ้น เมื่อได้ออกไปสรุปรายงานหน้าชั้นเรียน					
14. การประชุมการเรียนรู้ ทำให้ฉันสามารถกำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมได้อย่างสมเหตุสมผล					
15. ความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันระหว่างเพื่อนทำให้ฉันรู้จักการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการเรียนวิชาอื่น					

ชุดที่ 3 แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ประกอบด้วย 3.1-3.3 ดังนี้

ชุดที่ 3.1 แบบวัดทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW4243

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง เพียงช่องเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง
1. ฉันรู้สึกเบื่อทันที ที่ต้องเรียน วิชา SW 4243					
2. การกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคม เป็นเรื่องยากสำหรับฉัน					
3. ถ้าเลือกได้ ฉันจะไม่เรียน วิชา SW 4243 เด็ดขาด					
4. การกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมเป็นเรื่องที่อ่านจากหนังสือได้เอง ไม่จำเป็นต้องเรียน					
5. ถึงแม้ได้เรียน วิชา SW 4243 ฉันก็กำหนดนโยบายและวางแผนเป็น					
6. วิชาการกำหนดนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมเป็นความรู้ที่อยู่ในวงแคบเกินไป					
7. ฉันมั่นใจว่า นักสังคมสงเคราะห์ไม่จำเป็นต้องมีความรู้เรื่องนโยบายและแผนสวัสดิการสังคม					
8. ฉันคิดว่าในอนาคตจะมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสวัสดิการสังคม					
9. ถ้าฉันต้องตอบคำถามที่มีการวิเคราะห์บ่อยๆ ต่อไป ฉันจะไม่เข้าเรียนวิชา SW4243 อีก					
10. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมเป็นเรื่องสำคัญสำหรับฉัน					
11. ฉันจะตั้งใจเรียนวิชา SW 4243 เพราะกลัวจะไม่รู้เรื่อง					
12. ฉันต้องพยายามตั้งใจเรียน SW 4243 เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการเรียนต่อปริญญาโท					
13. ในอนาคต ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมจะทำให้ฉันรู้จักวางแผนในการทำงาน					
14. นักสังคมสงเคราะห์ที่ดี จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับนโยบายและแผนสวัสดิการสังคม					
15. ถ้าฉันศึกษาต่อปริญญาโท ฉันไม่เลือกนโยบายและแผนสวัสดิการสังคมเด็ดขาด					

ชุดที่ 3.2 แบบวัดวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง เพียงช่องเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง
1. ถ้าฉันรู้ว่าตนเองมีข้อบกพร่อง ฉันจะพยายามปรับปรุงตลอดเวลา					
2. แต่ถ้าต้องแข่งขันกับคนที่เก่งกว่า ฉันจะรู้สึกท้อ					
3. ฉันคิดเสมอว่า การเรียนวิชายากๆ น่าจะเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของฉัน					
4. ฉันมักเสียสมาธิในการเรียนทุกครั้ง เมื่อเพื่อนคุยเรื่องไปเที่ยว					
5. ถ้าผลการทดสอบของฉันได้คะแนนน้อย ฉันตั้งใจว่าจะพยายามครั้งต่อไป					
6. ถ้าเพื่อนบางคนเอาเปรียบ ไม่ช่วยรายงานกลุ่ม ฉันจะพยายามอดทน					
7. ถ้าครั้งต่อไปต้องรวมกลุ่มทำงาน จะพยายามเลือกเพื่อนที่มีความรับผิดชอบและมีความสามารถเป็นอันดับแรก					
8. ฉันมักจะกระตือรือร้นในการเรียนวิชานี้ทุกครั้ง เมื่อคิดว่าฉันจะได้เกรด A					
9. ไข่!... เมื่อผลสอบออกมาได้เกรด C ทุกที ฉันก็ไม่รู้ว่าจะตั้งใจเรียนทำไม					
10. การรับฟังความคิดที่หลากหลายของเพื่อนๆ มักจะทำให้ฉันต้องค้นคว้าเพิ่มขึ้น					
11. นั่นซี!..ขนาดตั้งใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ก็ไม่ได้ทำให้ฉันเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนดีขึ้นเลย					
12. ฉันไม่เคยอดทนกับความล้มเหลว					
13. “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” ... แต่ฉันไม่พบความสำเร็จสักที					
14. ฉันเชื่อว่าการมีผลการเรียนดีมากจะทำให้ฉันสามารถทำงานในอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ได้ดีเช่นกัน					
15. ฉันเบื่อกับความพยายาม และคำพูดที่ว่า ลำบากกับการเรียนในวันนี้แล้วจะสบายในวันหน้า					

ชุดที่ 3.3 ความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพียงช่องเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง
1. ระหว่างทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัยกับการเรียน ฉันจะเลือกการเรียนก่อน					
2. ฉันคิดว่าการละเมิดกฎระเบียบมหาวิทยาลัย เล็กน้อย เป็นการเพิ่มสีสันในชีวิตนะ					
3. ถ้ามหาวิทยาลัยมีกิจกรรมตอนใกล้สอบ ฉันควรหลบ และหลีกเลี่ยง					
4. ฉันคิดว่า ในฐานะนักศึกษา ควรทำกิจกรรมให้ มหาวิทยาลัยบ้าง					
5. อาจารย์ถือของหนัก ฉันก็ถือของหนักเช่นกัน แต่ฉัน ต้องช่วยเหลือตนเองก่อน จึงค่อยช่วยถือของให้ อาจารย์					
6. ถ้าอาจารย์ขอให้ช่วยเรื่องส่วนตัว..แน่นอน! ...ฉันไม่ รับทำให้เด็ดขาด					
7. เวลาเพื่อนเดือดร้อน ฉันจะพยายามให้เขาช่วยเหลือ ตนเองก่อน					
8. ฉันจะโมโหมาก ถ้าต้องทำรายงานกลุ่มเพียงคน เดียว เพราะเพื่อนบางคนป่วยและแข่งกีฬา					
9. ถึงเพื่อนนิสัยไม่ดี เวลาเดือดร้อนฉันก็พร้อมที่จะ ช่วยเหลือ					
10. ถ้าฉันต้องช่วยเหลือคนอื่นแล้วทำให้ตัวเองต้อง ลำบาก....ฉันจะไม่ช่วยเด็ดขาด					
11. ฉันพบคนตาบอดข้ามถนน ฉันรีบเข้าไปช่วยเหลือทันที					
12. ถ้าพบเด็กพลัดหลงจากพ่อแม่ตามถนน ฉันไม่กล้า ช่วยเหลือ เพราะกลัวโดนหลอก					
13. ถ้าฉันเห็นคนถูกทำร้าย ฉันจะโทรบอกตำรวจทันที					
14. ฉันไม่ภูมิใจอะไรมากมายที่ได้ทำประโยชน์เพื่อ ส่วนรวม					
15. ฉันตั้งใจและมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือวิจัย
ชุดที่ 2 แบบวัดการมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243

คุณภาพของเครื่องมือวิจัยชุดที่ 2 แบบวัดการมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243

ลำดับข้อที่	ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence)	ค่าอำนาจจำแนก (Discriminant)	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
1.	1	.321	.895
2.	1	.526	.889
3.	1	.547	.888
4.	1	.445	.893
5.	1	.664	.884
6.	.67	.578	.888
7.	1	.602	.886
8.	1	.601	.887
9.	1	.536	.890
10.	1	.614	.886
11.	.67	.536	.889
12.	.67	.710	.882
13.	1	.710	.883
14.	.67	.572	.888
15.	.67	.616	.886
รวม	.890	-	-

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัดการมีส่วนร่วมในวิชา SW 4243 = .894

คุณภาพของเครื่องมือวิจัยชุดที่ 3 แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน

3.1 คุณภาพของแบบวัดทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243

ลำดับข้อที่	ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence)	ค่าอำนาจจำแนก (Discriminant)	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
1.	1	.713	.899
2.	1	.736	.898
3.	1	.651	.901
4.	.67	.634	.902
5.	1	.325	.916
6.	.67	.468	.908
7.	1	.504	.907
8.	.67	.700	.900
9.	1	.619	.902
10.	1	.599	.903
11.	1	.741	.899
12.	1	.595	.903
13.	1	.726	.899
14.	1	.499	.906
15.	1	.666	.901
รวม	.927	-	-

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัดทัศนคติต่อการเรียนวิชา SW 4243 = .909

3.2 คุณภาพของแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ลำดับข้อที่	ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence)	ค่าอำนาจจำแนก (Discriminant)	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
1.	1	.498	.871
2.	.67	.465	.873
3.	1	.581	.867
4.	.67	.632	.865
5.	1	.663	.863
6.	.67	.572	.868
7.	1	.362	.877
8.	1	.569	.868
9.	.67	.662	.864
10.	1	.510	.871
11.	1	.379	.876
12.	.67	.568	.868
13.	1	.568	.868
14.	1	.527	.870
15.	.67	.383	.876
รวม	.868	-	-

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ = .877

3.3 คุณภาพของแบบวัดความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม

ลำดับข้อที่	ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence)	ค่าอำนาจจำแนก (Discriminant)	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
1.	1	.325	.792
2.	.67	.418	.786
3.	.67	.434	.784
4.	1	.355	.790
5.	.67	.287	.794
6.	1	.329	.792
7.	.67	.302	.796
8.	.67	.361	.791
9.	1	.557	.775
10.	1	.446	.783
11.	1	.411	.786
12.	1	.592	.771
13.	1	.372	.789
14.	1	.398	.787
15.	1	.486	.780
รวม	.890	-	-

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัดความมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อสังคม = .798

ภาคผนวก ค แผนการสอนวิชา SW 4243

แผนการสอนวิชาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ
แผนสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ (SW 4243)

สัปดาห์ที่/ วันที่/เดือน/พ.ศ.	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง บรรยาย	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้ (ถ้ามี)
1/18 สค. 57	บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ นโยบายสวัสดิการสังคม 1.1 ความเป็นมาของนโยบาย สวัสดิการสังคม 1.2 ความหมาย/แนวคิด 1.2.1 นโยบาย (Policy) 1.2.2 การวางแผน (Planning) 1.2.3 การมีส่วนร่วม (Participation) 1.2.4 สวัสดิการสังคม (Social Welfare) - ทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อการ เรียน (pretest) ใช้แบบวัด 3 ชุด 1. วัดทัศนคติต่อวิชา SW4243 2. วัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3. วัดความมุ่งมั่นทำประโยชน์ เพื่อสังคม	3	1. บรรยายเนื้อหาและ กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น 2. เอกสารการสอน/ PowerPoint/วีดิทัศน์ 3. ข้อตกลงการเรียนการสอน และวางแผนทางการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการกลุ่ม 4. ให้นักศึกษาแบ่ง 10 กลุ่ม การเรียนรู้ 5. ให้นักศึกษาพิมพ์เอกสาร ประกอบการเรียนที่อาจารย์ ใส่ไว้ใน e-learning มา ประกอบการเรียนทุกครั้ง
2/25 สค. 57	บทที่ 2 วงจรและกระบวนการ กำหนดนโยบายสวัสดิการสังคม 2.1 วงจรนโยบาย 2.2 กลไกของนโยบาย 2.3 กระบวนการกำหนด นโยบายสวัสดิการสังคม 2.4 เปรียบเทียบวงจรและ	3	1. บรรยายเนื้อหาและ กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น 2. เอกสารการสอน/ PowerPoint/VDO 3. ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 ตอบโจทย์ที่ 1 และ นำเสนอหน้าห้องเรียน

สัปดาห์ที่/ วันที่/เดือน/พศ.	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง บรรยาย	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้ (ถ้ามี)
	กระบวนการกำหนด นโยบายสวัสดิการสังคม		4. ประเมินกิจกรรมการมีส่วนร่วม
3/1 กย. 57	บทที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อ นโยบายสวัสดิการสังคม 3.1 สวัสดิการสังคมในอุดมคติ 3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนด นโยบาย 3.2.1 ปัจจัยภายใน 3.2.2 ปัจจัยภายนอก 3.3 ปัจจัยขับเคลื่อนนโยบาย ปัจจัยสำเร็จ	3	1. บรรยายเนื้อหาและกระตุ้น ให้แสดงความคิดเห็น 2. เอกสารการ สอน/PowerPoint/VDO 3. ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 <u>ตอบโจทย์ที่ 2</u> และนำเสนอหน้าห้องเรียน 4. ประเมินการมีส่วนร่วม ครั้งที่ 2
4/8 กย.567	บทที่ 4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 4.1 ทฤษฎีสัญญาประชาคม (Social Contract Theory) 4.2 ทฤษฎีระบบ(System Theory) 4.3 ทฤษฎีชนชั้นนำ (Elite Theory) 4.4 ตัวแบบกระบวนการ (Process Model) 4.5 ตัวแบบสถาบัน (Institutionism Model)		1. บรรยายเนื้อหาและกระตุ้น ให้แสดงความคิดเห็น 2. เอกสารการ สอน/PowerPoint/VDO 3. ทดสอบย่อย
5/15 กย. 57	บทที่ 4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (ต่อ) 4.6 ตัวแบบกลุ่มผลประโยชน์ (Group Model) 4.7 ตัวแบบเหตุผล (Rational Model) 4.8 ทฤษฎีทฤษฎีส่วนเพิ่ม (The	3	1. บรรยายเนื้อหา/ให้แสดง ความคิดเห็น 2. เอกสารการสอน /PowerPoint/VDO 3. ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 <u>ตอบโจทย์ที่ 3</u>

สัปดาห์ที่/ วันที่/เดือน/พศ.	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง บรรยาย	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้ (ถ้ามี)
	Incremental Theory) 4.9 ตัวแบบผสม (Mixed- Scanning Model) 4.10 ตัวแบบเชิงบูรณาการ (Integration Model)		ให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ โดยอ้างอิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นำเสนอหน้าห้องเรียน 4. ประเมินการมีส่วนร่วม ครั้งที่ 3
6/22 กย. 57	บทที่ 5 การมีส่วนร่วมใน นโยบายสวัสดิการสังคม 5.1 แนวคิดการมีส่วนร่วม (participation process approach) 5.2 การมีส่วนร่วมของนักสังคม สงเคราะห์ 5.3 แนวทางปฏิบัติในการมีส่วน ร่วมของนักสังคมสงเคราะห์	3	1. บรรยายเนื้อหาและ กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น 2. เอกสารการสอน/ PowerPoint/VDO 3. ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ครั้งที่ 4 <u>ตอบโจทย์ที่ 4</u> 4. ประเมินการมีส่วนร่วม ครั้งที่ 4
7/29 กย. 57	สรุปบทที่ 1- 5 1. ด้านสุขภาพ 2. ด้านอาชีพและรายได้ 3. ด้านที่อยู่อาศัย 4. ด้านการศึกษา 5. ด้านความมั่นคงทางสังคม 6. ด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน 7. ด้านนันทนาการ		1. บรรยายและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น 2. เอกสารการสอน/ PowerPoint/VDO 3. ทุกกลุ่มการเรียนรู้สรุปการ จัดสวัสดิการสังคมของกลุ่ม เป้าหมายด้านส่งเสริมคุณภาพ ชีวิต ให้ครอบคลุมทุก องค์ประกอบและทุกมิติของ สวัสดิการสังคมโดยอ้างอิง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และส่ง ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ
สอบกลางภาค วันพุธที่ 8 ตุลาคม 2557			
8/13 ตค.57	ทบทวนการประชุมกลุ่มการ เรียนรู้ 4 ครั้ง/ผลการประเมิน	3	1. แจ้งผลสรุปการประเมิน 2. เอกสารการสอน/

สัปดาห์ที่/ วันที่/เดือน/พศ.	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง บรรยาย	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้ (ถ้ามี)
	1) บทบาทของสมาชิก 2) ผลการประเมินการเรียนรู้		PowerPoint/ VDO 3. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
9/20 ต.ค. 57	บทที่ 6 เทคนิคและวิธีการนำ นโยบายไปปฏิบัติ 6.1 แนวทางการนำนโยบายไป ปฏิบัติ 6.2 บทบาทนักสังคมสงเคราะห์ การนำนโยบายไปปฏิบัติ 6.3 ความสำเร็จและความ ล้มเหลวของการนำนโยบายไป ปฏิบัติ	3	1.บรรยายเนื้อหาและกระตุ้น ให้แสดงความคิดเห็น 2.เอกสารการสอน/ PowerPoint/ VDO 3. ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ครั้งที่ 5 หัวข้อ <u>โจทย์ที่ 5</u>
10/27 ต.ค. 57	บทที่ 7 เทคนิคและวิธีการ ประเมินนโยบาย 7.1 แนวคิดการประเมินผล 7.2 การประเมินนโยบาย 7.3 รูปแบบการประเมินผล	3	1.บรรยายและกระตุ้นให้ แสดงความคิดเห็น 2.เอกสารการสอน/ PowerPoint/ VDO 3. ทดสอบย่อย
11/3 พย.57	-กรณีศึกษานโยบายสวัสดิการ สังคมของกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	3	1.บรรยาย/แลกเปลี่ยน ความเห็น 2. PowerPoint/ VDO 3. ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ ครั้งที่ 6 ตอบ โจทย์ที่ 6
12/10 พย.57	บทที่ 8 ผลลัพธ์และการพัฒนา นโยบายสวัสดิการสังคม 8.1 ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย 8.2 ผลกระทบของนโยบาย -กรณีศึกษาผลลัพธ์ของนโยบาย สวัสดิการสังคม	3	1. บรรยายและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น 2. เอกสารการสอน/ PowerPoint/ VDO

สัปดาห์ที่/ วันที่/เดือน/พศ.	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง บรรยาย	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้ (ถ้ามี)
13/17 พย.57	8.3 แนวทางการพัฒนานโยบาย สวัสดิการสังคม -กรณีศึกษาการพัฒนานโยบาย	3	1.บรรยาย/แลกเปลี่ยน ความเห็น 2.เอกสารการสอน/ PowerPoint/ VDO 3. ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ครั้งที่ 7 <u>ตอบโจทย์ที่ 7</u>
14/24 พย.57	8.4 ทิศทางการกำหนด นโยบายสวัสดิการสังคมของ ประเทศไทย -กรณีศึกษาผลลัพธ์ของนโยบาย สวัสดิการสังคม	3	1. บรรยายและกระตุ้นให้ แสดงความคิดเห็น 2. เอกสารการสอน/ PowerPoint/ VDO 3. ประชุมกลุ่มการเรียนรู้ครั้งที่ 8 <u>ตอบ โจทย์ที่ 8</u>
15/1 ธค.57	- กลุ่ม 1-10 นำเสนอผลการ เรียนรู้ - สรุปผลการเรียนรู้และถอด บทเรียนร่วมกัน	3	1. นักศึกษาและอาจารย์ บูรณาการผลการเรียนรู้ ร่วมกัน 2. ซักถาม/แสดงความคิดเห็น การสังคมสงเคราะห์ การ บริการทางสังคม และการ ประกันสังคม 3. post-test แบบวัดปัจจัยที่ ส่งผลต่อการเรียน 3 ชุด
	รวม	45	
สอบปลายภาค วันจันทร์ที่ 15 ธันวาคม 2557			

ภาคผนวก ง กิจกรรมกลุ่มการเรียนรู้

1. กลุ่มการเรียนรู้แยกตามกลุ่มเป้าหมายการจัดสวัสดิการสังคม

กลุ่มการเรียนรู้*	การมีส่วนร่วมในนโยบาย
1	การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับสตรี
2	การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กแรกเกิด-ปฐมศึกษา และครอบครัว
3	การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กมัธยมศึกษา-อุดมศึกษาและครอบครัว
4	การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเยาวชนในสถานพินิจ(ขณะต้องขัง-พ้นโทษ)
5	การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ
6	การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับคนพิการ
7	การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับคนเร่ร่อนไร้ที่อยู่อาศัย
8	การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้พ้นโทษ
9	การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับคนไร้สัญชาติ/ผู้ไม่มีเอกสารแสดงสถานะบุคคล
10	การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้ติดเชื้อเอดส์ ผู้ป่วย ครอบครัวและผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์

2. กลุ่มการเรียนรู้กำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ทฤษฎีและการแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มการเรียนรู้*	บทบาทสมมติ**	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
1	ยินยอมทำตาม (Compliance)	ทฤษฎีชนชั้นนำ
2	ขัดแย้ง (Conflict)	
3	เหตุผล (Rational)	ตัวแบบเหตุผล
4	ลังเล (Hesitate)	
5	ประนีประนอม (Compromise)	ทฤษฎีกระบวนการ
6	เอาเปรียบ (Exploit)	ทฤษฎีสัญญาประชาคม
7	อุดมการณ์ (Idealist) แท้	ทฤษฎีระบบ
8	อุดมการณ์ (Idealist) เทียม	ตัวแบบกลุ่มผลประโยชน์
9	ว่านอนสอนง่าย (Docile)	ทฤษฎีสวนเพิ่ม
10	โอ้อวด ทะนงตน (Egoistic)	ตัวแบบสถาบัน

3. กลุ่มการเรียนรู้วิเคราะห์นโยบายสวัสดิการสังคมและการมีส่วนร่วมของ นักสังคมสงเคราะห์

กลุ่ม การเรียนรู้ที่*	ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง	นโยบายสวัสดิการสังคม			
		สังคม สงเคราะห์**	บริการ สังคม**	ประกัน สังคม**	การมีส่วนร่วมของ นักสังคมสงเคราะห์**
1.	ทฤษฎีชนชั้นนำ				1. การมีส่วนร่วมให้ ข้อมูลข่าวสาร (Information)
2.					
3.	ตัวแบบเหตุผล				2. มีส่วนร่วมคิดร่วมฟัง ความคิดเห็น (Consult)
4.					
5.	ทฤษฎีกระบวนการ				3. มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง (Involve)
6.	ทฤษฎีสัญญา ประชาคม				
7.	ทฤษฎีระบบ				4. มีส่วนร่วมมือ (Collaboration)
8.	ตัวแบบกลุ่ม ผลประโยชน์				
9.	ทฤษฎีสวนเพิ่ม				5. มีส่วนร่วมเสริมพลัง อำนาจ (Empower)
10.	ตัวแบบสถาบัน				

หมายเหตุ: * กลุ่มการเรียนรู้ตามภาคผนวก ง1

** ให้นักศึกษานำมาเป็นประเด็นในการกำหนดนโยบายให้ครอบคลุมตามบทบาทของ
นักสังคมสงเคราะห์

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผศ.ดร. จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร
 - อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
 - ประธานกรรมการประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารงานสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 - ประธานสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.)
 - คณะกรรมการสมาคมสภาการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมไทย
2. ผศ.ดร. ภูงค์ เสนานุช
 - อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
 - ประธานกรรมการประจำหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารนโยบายสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 - ที่ปรึกษาด้านการจัดทำมาตรฐาน และผู้ตรวจประเมินมาตรฐานการจัดบริการสังคม ในบ้านพักเด็กและครอบครัว สำนักป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
3. ผศ.ดร. อารีนา เลิศแสนพร
 - อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล ดร.ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ

ประวัติการศึกษา

ระดับปริญญาตรี : การศึกษาระดับบัณฑิต วิชาเอกคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
กรุงเทพมหานคร

ระดับปริญญาโท : พัฒนาระบบบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

ระดับปริญญาเอก: จิตวิทยาชุมชนบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการบริหารจัดการ
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กรุงเทพมหานคร

สถานที่ติดต่อ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
โทรศัพท์ 0-2312-6300 ต่อ 1483